

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Hana Kaněčková

Evropské obchodní společnosti

Diplomová práce

Olomouc 2010

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala samostatně na základě uvedených pramenů a literatury.

V Olomouci dne 29. dubna 2010

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala vedoucímu mé diplomové práce *JUDr. Mag. iur. Michalu Malackovi, PhD., MBA* za odborný dohled, poskytnuté studijní materiály, cenné rady, vstřícnost a ochotu při zpracování práce.

Mé poděkování patří také představitelům firem *Orrero a.s.*, panu Ing. Augustinu Gecovi, *Brazzale S. p. A.*, panu Robertu Brazzalle a panu JUDr. Jiřímu Švihlovi, kteří mi ochotně poskytli k danému tématu svá stanoviska, sdělili mi zkušenosti a souhlasili s jejich zveřejněním v této DP.

SOUHRN

Cílem diplomové práce je zpracování přehledu a popisu evropských obchodních společností a dále pak popisu vlastního využití těchto obchodních společností v České republice. Vývoj evropských obchodních společností je sestaven chronologicky včetně základních historických informací a dat s tímto tématem spojených.

V úvodu práce je pojednáno o historii vzniku obchodních společností, jejich právních úpravách a obecných pravidlech aplikace do vnitrostátního práva členských států EU. Dále je podrobněji popsáno evropské hospodářské sdružení (EHZS), evropská akciová společnost (SE), evropská družstevní společnost SCE a v neposlední řadě je v diplomové práci zmíněn také nový projekt „evropské“ společnosti, tzv. Evropské soukromé společnosti (SPE), která vzniká pro podporu malého a středního podnikání (MSP).

V poslední páté části diplomové práce je popsáno vlastní využití obchodních společností v České republice s uvedením některých praktických postřehů z českého podnikatelského prostředí, které ovlivňují dosavadní využívání této formy podnikání v ČR..

K LÍČOVÁ SLOVA

Nařízení EU/ES, směrnice, právní úprava, evropská obchodní společnost, evropské hospodářské sdružení, evropská akciová společnost, evropská družstevní společnost, evropská soukromá společnost

TITLE

European commercial companies

ABSTRACT

The aim of this thesis is to introduce european commercial companies and then to describe their utilisation in the Czech republic. Development of the commercial companies is described chronologically, including basic historic and other information connected to this topic.

At the beginning of this thesis there is a brief history of commercial companies' origin, their legal regulations and general rules for application into the national legislation system of the EU member states. Then there is more detailed description of the European Economic Interest Grouping (EEIG), european joint stock company, European Cooperative Society (SCE) and especially new project of „european“ company – „European Private Company“ (EPC), which is originating as support for small and middle enterprise (SME).

In the last part of the thesis there is described utilisation of commercial companies in the Czech republic, including some practical experiences from the czech business environment, which influence previous utilisation of this business type in the Czech republic.

KEYWORDS:

Directives of the EU/ES, directions, legal regulations, european commercial company, european economic interest grouping, european joint stock company, european cooperative society, european private company

OBSAH

1.	ÚVOD	7
1.1	VOLBA TÉMATU A VÝZNAM PRO SOUČASNOST	7
1.2	METODOLOGICKÝ POSTUP PŘI ZPRACOVÁNÍ TÉMATU	7
2.	HISTORICKÝ KONCEPT VZNIKU A VÝVOJE EVROPSKÉHO SPOLEČENSTEVNÍHO PRÁVA A JEHO POZICE A VÝZNAM V SYSTÉMU PRÁVA EVROPSKÝCH SPOLEČNOSTÍ.....	8
2.1	HISTORICKÝ KONTEXT.	8
2.2	HISTORICKÝ VÝVOJ EVROPSKÉ OBCHODNÍ SPOLEČNOSTI.	10
2.3	EVROPSKÉ PRÁVO OBCHODNÍCH SPOLEČNOSTÍ - NAŘÍZENÍ A SMĚRNICE O SE.	13
2.3.1	<i>Právo obchodních společností – právní základ, harmonizace práva.</i>	14
2.3.2	<i>Sekundární právo – nařízení a směrnice.</i>	14
3.	NOVÉ PRÁVNÍ FORMY JEJICH VZNIK A HISTORICKÝ VÝVOJ.....	16
3.1	EVROPSKÉ HOSPODÁŘSKÉ ZÁJMOVÉ SDRUŽENÍ (EUROPEAN ECONOMIC INTEREST GROUPINGS) 16	
3.1.1	<i>Historie a právní úprava EHZS</i>	17
3.1.2	<i>Podmínky založení a vzniku EHZS.</i>	19
3.1.3	<i>Práva a povinnosti členů EHZS</i>	21
3.1.4	<i>Hospodářský výsledek EHZS</i>	22
3.1.5	<i>Zrušení a zánik EHZS.</i>	22
3.1.6	<i>Význam EHZS v ČR, její výhody a využitelnost státy EU .</i>	23
3.2	EVROPSKÁ SPOLEČNOST (SOCIETA EUROPAEA)	24
3.2.1	<i>Právní úprava SE a její historie.</i>	24
3.2.2	<i>Podmínky založení a vzniku SE</i>	26
3.2.3	<i>Základní kapitál, práva a povinnosti akcionářů SE</i>	29
3.2.4	<i>Orgány SE a její vnitřní organizace</i>	30
3.2.5	<i>Zakladatelská smlouva, stanovy a sídlo SE.</i>	32
3.2.6	<i>Participace zaměstnanců na řízení SE.</i>	35
3.2.7	<i>Zrušení a zánik SE</i>	37
3.3	EVROPSKÁ DRUŽSTEVNÍ SPOLEČNOST (SOCIETAS COOPERATIVA EUROPAEA)	37
3.3.1	<i>Právní úprava SCE a její historie.</i>	38
3.3.2	<i>Podmínky založení a zakladatelská dokumentace SCE</i>	39
3.3.3	<i>Členství, práva a povinnosti členů SCE.</i>	40
3.3.4	<i>Kapitálové hospodaření v SCE a závazky z něj vyplývající.</i>	41
3.3.5	<i>Participace zaměstnanců na řízení SCE.</i>	43
3.3.6	<i>Finanční hospodaření SCE – specifika.</i>	44
3.3.7	<i>Zánik členství v SCE, zrušení a zánik SCE.</i>	44
4.	NOVINKA MEZI EVROPSKÝMI SPOLEČNOSTMI – EVROPSKÁ SOUKROMÁ SPOLEČNOST.....	46
4.1	VÝVOJ MYŠLENKY EVROPSKÉ SOUKROMÉ SPOLEČNOSTI	46
4.2	PROJEKT EVROPSKÉ SOUKROMÉ SPOLEČNOSTI	47
4.3	VÝVOJ SPE V DRUHÉ POLOVINĚ ROKU 2009 – VLIV ČESKÉHO A ŠVÉDSKÉHO PŘEDSEDNICTVÍ.....	50
5.	VLASTNÍ POZNATKY O EVROPSKÝCH OBCHODNÍCH SPOLEČNOSTECH V PODMÍNKÁCH ČR.	52
5.1	ZAKLÁDÁNÍ SPOLEČNOSTÍ.	52
5.1.1	<i>JUDr. Jiří Švihla a jeho úzká specializace v oboru evropského práva.</i>	52
5.2	FUNGUJÍCÍ EVROPSKÉ SPOLEČNOSTI V ČESKÉ REPUBLICE	53
5.3	PROČ NEZALOŽIT EVROPSKOU OBCHODNÍ SPOLEČNOST?	53
6.	ZÁVĚR.....	54
7.	LITERATURA A SEZNAM OSTATNÍCH PRAMENŮ.....	57
8.	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	59
9.	PŘÍLOHY - SEZNAM	60

1. Úvod

1.1 Volba tématu a význam pro současnost

Evropské obchodní společnosti jsou v našich podmínkách relativně novou formou obchodních společností a jejich zakládání nabylo aktuálnosti po vstupu České republiky (ČR) do Evropské unie (EU). K původním českým obchodním společnostem, kterými jsou podle obchodního zákoníku: komanditní společnost, veřejná obchodní společnost, společnost s ručením omezeným, akciová společnost a družstvo, tak přibyly další tři **nadnárodní evropské společnosti**, ke kterým patří evropské hospodářské zájmové sdružení (EHZS), evropská akciová společnost (SE) a evropská družstevní společnost (SCE). Tyto nové formy obchodních společností umožňují českým podnikatelům rozvíjet své ekonomické aktivity nejen na území ČR, ale i v rámci celé EU.

Ve třetí části této diplomové práce jsou popsány základní informace o všech těchto nadnárodních společnostech a podrobněji se zabývám základními znaky každé z nich.

Přestože evropská obchodní společnost představuje pro české podnikatele velkou výzvu, není tato forma obchodní společnosti zatím u nás příliš rozšířena a mezi podnikateli nejsou ani dostatečně známé informace o možnostech a významu této společnosti, způsobu zakládání a výhodách pro podnikání přestože její právní úprava vychází z velké míry z úprav národních akciových společností.

Z tohoto důvodu jsem z podnětu vedoucího diplomové práce **JUDr. Mag. iur. Michala Malacky, PhD., MBA** zvolila uvedené téma pro svou diplomovou práci. Moji snahou bylo shromáždit zde v přehledné a stručné formě všechny důležité údaje, které se týkají výše zmíněné problematiky a analyzovat tyto nové možnosti, které by mohly být užitečné pro naše podnikatelské prostředí.

1.2 Metodologický postup při zpracování tématu

Základním metodologickým postupem při zpracování diplomové práce bylo prostudování dostupné odborné literatury naší a částečně i zahraniční vztahující se k tématu. Z tohoto rozsáhlého studijního materiálu jsem se snažila vybrat a uspořádat to nejdůležitější, abych předložila ve stručné a přehledné formě všechna potřebná fakta a informace o evropské obchodní společnosti.

Dále jsem se snažila zjistit, zda v České republice již byly evropské obchodní společnosti založeny a pokusila jsem se získat názory na jejich fungování, analyzovat

výhody, příp. nevýhody těchto společností v našich podmínkách. Tyto poznatky podrobněji rozvádím v páté kapitole této práce.

2. Historický koncept vzniku a vývoje evropského společenstevního práva a jeho pozice a význam v systému práva evropských společností.

2.1 Historický kontext.

Tak jak je Evropská unie ve své podstatě zcela unikátní, tak je i projekt evropských obchodních společností v mnoha oblastech zcela výjimečný.

Bezpochyby hlavní součástí evropské integrace je ekonomický rozvoj, který se projevuje zejména vytvořením vnitřního trhu, spojeným s odstraněním bariér mezi trhy zúčastněných zemí a rozvojem tzv. čtyř (dnes již pěti¹) svobod; svobodou volného pohybu zboží, pracovních sil, služeb, kapitálu a volného pohybu poznatků. Tyto svobody tvoří základ ekonomického prostoru, kde by mělo být umožněno provádět hospodářskou činnost za stejných podmínek v rámci celého společného hospodářského prostoru.

Z uvedeného vyplývají dva cíle:

- Cíl dosažení určité *ekonomické stability*, za předpokladu odstranění překážek, které brání využití ekonomického potenciálu jeho účastníků a na tomto základě zvyšovat životní úroveň a kvalitu života.
- Cíl politický, který bude přispívat ke „*stále užšímu spojení evropských národů*“, jak se říká v Preambuli Římské smlouvy (1957), což pomůže odstranit staleté politické soupeření na evropském kontinentu, jež bylo opakovaně ukončeno válečným konfliktem.

Cesta vzájemného otevření trhů předpokládala odstranění všech stávajících omezujících národních bariér, ve vazbě na národní předpisy a na jejich vazby v nově zavedené dohodnuté evropské normě, úpravě, která umožní, ke spokojenosti všech členských států, volný pohyb po celém vnitřním trhu.

Myšlenka vytvoření vnitřního trhu je zakotvena již v Římských smlouvách. Patrně však ani sami zakladatelé netušili, jaký dlouhodobý úkol si stanovili. Nejdříve byl termín pro završení vytvoření vnitřního trhu stanoven v horizontu dvanácti let (do konce roku 1969). Již při samotné realizaci se ukázalo, že nebude snadné jej dodržet.

---

¹ **Evropská rada** na svém zasedání v březnu 2008 navrhla, aby k dosavadním čtyřem svobodám byla dodána pátá svoboda: **volný pohyb znalostí**.

V polovině roku 1968 byla odstraněna cla a kvóty ve vzájemném obchodě a zaveden v platnost nový celní sazebník pro obchod s třetími zeměmi (celní unie). Podceněna však byla otázka odlišných národních technických předpisů (tzv. mimotarifních bariér), které nadále bránily obchodu mezi členskými zeměmi. Dále pak byl mezi členskými zeměmi uvolněn pohyb pracovníků (zákaz jejich diskriminace), zůstal ale regulovaný přístup k některým profesím.

Byl taktéž realizován přeshraniční pohyb služeb, ale bylo nutno se přizpůsobit odlišným národním normám. Jisté problémy s sebou přineslo uvolnění pohybu kapitálu, důvodem byly obavy z jeho odlivu do jiných zemí. Tento problém byl řešen přijetím pravidel na ochranu hospodářské soutěže na vnitřním trhu.

V roce 1985 byla přijata „Bílá kniha“ o dokončení vnitřního trhu, která identifikuje tři hlavní bariéry; fyzickou, technickou a daňovou.

Hlavním podnětem ke vzniku „Bílé knihy“ byl nástup nové Komise v čele s J. Delorsem. Přijetím Jednotného evropského aktu (1987) byly doplněny Římské smlouvy a stanovena nová časová hranice pro dokončení projektu vnitřního trhu. Termínem byl rok 1992.

Dosažení 90% návrhů uvedených v „Bílé knize“, a to v roce 1993, je označováno za dokončení projektu vnitřního trhu. Čeho bylo dosaženo? Byly odstraněny kontroly pohybu zboží na vnitřních hranicích (odstraněna nutnost vyplňování formulářů na celnicích), volný pohyb pracovníků byl rozšířen o akceptaci diplomů a vysvědčení, podnikatelé a osoby svobodných povolání se mohou usadit v jiných členských zemích, je otevřen volný prostor pro přeshraniční poskytování služeb (pro finanční ústavy - banky, pojišťovny, aj.), širší možnosti pro trh veřejných zakázek, odstraněny překážky pro volné přesuny kapitálu mezi členskými zeměmi.

Vývoj ovšem pokračuje dále. V tomtéž roce, přijetím Maastrichtské smlouvy, je program rozšířen o hospodářskou a měnovou unii. Společná měna je nezbytným faktorem integračního procesu z důvodu odstranění kolísání měnových kurzů v zainteresovaných zemích. Tento krok zajišťuje větší jistotu při obchodování v rámci členských zemí, snazší porovnání cen a nákladů, vznik konkurenceschopnějšího prostředí v návaznosti na další inovační a strukturální změny.

2.2 Historický vývoj evropské obchodní společnosti.

Integrační vývoj ve všech státech ES přinesl s sebou myšlenku unikátní nadnárodní formy evropské obchodní společnosti. Zmínky o této formě podnikání sahají před vznik Evropského společenství a byly ve vztahu k Evropskému hospodářskému společenství předneseny na 59. národním kongresu notářů v Tours ve Francii v roce 1959 C. Thibiergem.

Komise ES, na popud francouzské vlády, předložila obsáhlý dokument Radě ministrů a členským státům ES, který se následně stal podkladem pro práci Pietra Sanderse.

Nizozemský profesor obchodního práva Pietr Sanders vytvořil neoficiální návrh v roce 1966. A ten se tak stal inspirací pro vydání oficiálního návrhu o evropské obchodní společnosti, který byl Evropskou komisí předložen poprvé v roce 1970² a následně v roce 1975³. Oba dokumenty byly na svou dobu pozoruhodné a velmi průkopnické. Rada měla rozhodnout o možnosti vytvoření čistě nadnárodní úpravy obchodní společnosti, která by se zcela oprostila od vazeb na právo společností v jednotlivých členských státech a čerpala takřka výlučně z ustanovení komunitárního práva.

Nově vzniklá Evropská společnost měla tu možnost, ať bylo její sídlo kdekoli ve Společenství, že se mohla řídit týmiž pravidly. Společnost založená v Paříži či Londýně se tak měla co do náležitostí založení, organizace vnitřních poměrů, vztahů mezi orgány, odpovědnosti jejich členů atd. shodovat se společností vytvořenou ve Frankfurtu nad Mohanem či Lucemburku. Národní právo společností se nemělo na evropskou společnost použít vůbec. Otázky výslovně neupravené se měly řešit podle zásad, ze kterých vycházelo nařízení. Pokud by jich nebylo, mělo se postupovat podle zásad společných všem národním úpravám společností. Tomu odpovídala relativní komplexnost navrhované reglementace zahrnující např. též základy koncentrovaného práva (podle německého vzoru), podrobné vymezení systému řízení a správy společnosti (předpokládalo se výhradně dualistický model řízení) včetně otázek podílu zaměstnanců na tomto řízení (zástupci zaměstnanců měli tvořit jednu třetinu členů dozorčí rady), úpravu základního kapitálu apod.

Záměrné přetrhání vazeb na jednotlivé členské státy a jejich právní řády se projevovalo dokonce v tom, že se při Evropském soudním dvoru předpokládalo zřízení „evropského obchodního rejstříku“, do něhož by se evropské společnosti zapisovaly. Právní

---

² Úřední věstník ES C 124 z 10. 10. 1970, str. 1-55

³ Bulletin ES, příloha 4/1975, str. 1-200

doktrína hovořila o úsvitu skutečného evropského práva obchodních společností, o revoluci v dosavadním pojetí, jak o tom ve své publikaci podrobně pojednává Blanquet⁴.

Míra pokrokovosti, legislativní invence a zejména úsilí o uniformitu vnitřní podoby evropské společnosti se ovšem staly projektu osudným. Členské státy, přesvědčeny o přednostech své koncepce akciového práva (ale též z obav před nežádoucí konkurencí této formy podnikání přicházející ze systému komunitární úpravy jejich národním právním řádům⁵), hodlaly evropskou obchodní společnost co nejvíce přiblížit vlastním představám o optimální organizaci akciové společnosti (viz především dichotomii mezi anglosaským⁶ a kontinentálním⁷, zejména německým pojetím) a nebyly ochotny ustoupit.

Základní odlišnost se nepodařilo překlenout. Nebylo-li možno dospět ke kompromisu ohledně harmonizace struktur národních akciových společností (viz např. neúspěch při prosazení návrhu páté směrnice o struktuře akciové společnosti či deváté směrnice o koncernových vztazích)⁸, nemohlo se něco podobného zdařit ani ve vztahu k modelu společnosti nadnárodní. Obtížnou se ukázala taktéž otázka zdanění ryze nadnárodní formy podnikání.

Výsledkem bylo odklonění konečného nařízení a utlumení aktivit v tomto programu. Evropská komise se teprve v rámci realizace „Bílé knihy“ k dokončení evropského vnitřního trhu z roku 1985 k této problematice vrátila a předložila v pořadí třetí návrh nařízení. Jednalo se o upravenou druhou verzi z roku 1970. Stalo se tak v roce 1989 a dále pak v roce 1991. Obě varianty se odklánějí od nastíněné koncepce v sedmdesátých letech a představují základ řešení, jež se nakonec podařilo prosadit v definitivním znění.

Rozsah „nadnárodní“ právní úpravy evropské společnosti v nich byl zhruba o dvě třetiny redukován, objevily se odkazy na národní akciová práva a problematika participace zaměstnanců (vliv kontinentálního principu práva) na řízení evropské společnosti byla vyčleněna do návrhu samotné směrnice.

Otázky s podobou evropské společnosti se vyřešily, ale problém se přesunul do oblasti participace zaměstnanců na řízení evropské společnosti. Varianta předkládající volbu mezi třemi možnostmi participace v evropské společnosti nevyhovovala zejména zástupcům Německa, kteří namítali, že nejde o vyrovnané možnosti co do ochrany zájmů

---

⁴ BLANQUET, F.: Das Statut der Europäischen Aktiengesellschaft (Societa Europaea „SE“), Zeitschrift für Unternehmens- und Gesellschaftsrecht, 1/2002, str. 23.,

⁵ Viz např. Schindler, str. 3, který dále v poznámce pod čarou č. 20 odkazuje na stať prof. Luttera z roku 2002.

⁶ Anglosaské společnosti jsou budovány výhradně za účelem dosažení a maximalizace zisku

⁷ Kontinentální právo rozšiřuje anglosaský princip o další tzv. veřejné cíle, např. udržení zaměstnanosti, ochrana věřitelů a životního prostředí.

⁸ Radě bylo předloženo ke schválení celkem 14 směrnic. Směrnice č. 5, 9 nebyly dosud Radou přijaty

zaměstnanců, a obávali se exodu německých podnikatelů skrze evropskou společnost do zbylých alternativ, bližších úpravám ostatních členských států.

Rok 1993 byl rokem, který na necelých pět let přípravné práce z výše uvedených důvodů zastavil.

V roce 1995 přišel nový podnět k jednání ve formě zprávy tzv. Ciampiho skupiny (Poradní skupina v otázkách konkurenceschopnosti – Competitiveness Advisory Group, vedená Carlem Ciampim, bývalým italským ministerským předsedou a guvernérem italské centrální banky). Zpráva apelovala na nutnost zavedení formy evropské společnosti pro evropské hospodářství a ukončení vývoje vnitřního trhu. Ve zprávě byly taktéž zveřejněny možné úspory, které by byly touto formou v globálním měřítku dosaženy. Neméně významným se ukázal taktéž tlak asi 25 významných evropských skupin společností v čele s Briti Petroleum (BP), které na počátku devadesátých let vytrvale deklarovaly zájem o evropskou společnost.

Evropská komise, která byla vybavená zprávou z porad expertní skupiny svolané v roce 1996 k otázkám participace zaměstnanců, vyrazila do dalších jednání.

V čele této skupiny stál Etienne Davignon, prezident Sociétés de Belgique a bývalý místopředseda Evropské komise. Závěrečná zpráva uveřejněná v roce 1997 navrhovala ve zmíněné otázce participace zaměstnanců kompromis založený na individuálním přístupu každého případu. Teprve při nemožnosti aplikace této varianty byla připravena komunitární úprava. Určitá míra participace měla být obligatorní pro každou evropskou společnost.

Tento Davignonův kompromis byl zapracován do návrhu směrnice o SE, což sice obnovilo jednání v Radě v roce 1998, ale bez okamžitého výsledku.

Kompromis nebyl akceptovatelný pro žádnou ze stran sporu. Státy, u kterých byla předpokládána velká míra participace, ji odmítli pro její velkou liberální podporu podpůrných ustanovení. Nesetkal se ani s ohlasem u států s nízkou či vůbec žádnou participací, důvodem byla obligatornost alespoň nějaké formy participace zaměstnanců na řízení evropské společnosti.

Následovalo několik dalších neúspěšných jednání, jako bylo Španělské veto, které se podařilo překonat až na zasedání Evropské rady v Nice začátkem prosince 2000. Zde proběhla úspěšná jednání a došlo ke shodě jak v textu nařízení o SE, tak i ve zvlášť navazující směrnici o SE. Teď se již jen čekalo na schválení Radou. Stalo se tak dne 20. prosince 2000 na údajně nejkratším jednání Rady ES v historii Evropských společenství.

Tento rychlý krok sebou nesl jisté nedostatky v textu směrnice o SE. Návrh totiž nebyl zcela hotov, odborný aparát Evropské komise, který návrh připravoval, byl sám rychlým zakončením překvapen.

O důvodech rychlého přijetí se vedou mnohé polemiky, zajisté zde velkou roli sehrály politické „obchody“. Nicméně přijetí nařízení a směrnice o SE je významným mezníkem ve vývoji evropského práva společností.

Ve hře zůstával Evropský parlament, který do konce své lhůty, kterou měl k dispozici, zvažoval, zda nařízení o SE nenapadne u Evropského soudního dvora pro nesprávný právní základ (pozadím těchto kroků byly kompetenční spory Rady a Evropského parlamentu). Přes doporučení právního výboru Evropského parlamentu, podat žalobu ještě těsně před uplynutím lhůty pro podání žaloby, tak předseda Evropského parlamentu Pat Cox neučinil. Rozhodl se na základě unikátnosti tohoto projektu a jeho významu pro evropskou společnost. Nepovažoval za vhodné, aby projekt byl blokován kompetenčními spory orgánů ES.

Konečným kompromisním řešením se nakonec stalo Nařízení Rady ES č. 2157/2001, o evropské společnosti;⁹ s účinností od 8. 10. 2004.

2.3 Evropské právo obchodních společností - nařízení a směrnice o SE.

Pro zvýšení právní jistoty při podnikání a umožnění nerušeného rozvoje podnikání na společném vnitřním trhu bylo nutné do jisté míry upravit některé aspekty činnosti obchodních společností ze všech členských států na nadnárodní úroveň tak, aby byl v jednotlivých členských státech k dispozici do jisté míry podobný nebo jednotný právní rámec podnikání. K tomuto rámci patří i formy obchodních společností.

Pojem Evropské právo, je pojmem širokým a zahrnuje jak právo evropských společenství (tedy také právo komunitární, které je uplatňováno pouze jen na území členských států Evropských společenství), tak i právo Evropské unie (také právo unijní). Právní úprava evropských obchodních společností je součástí práva komunitárního, práva Evropského hospodářského společenství, které podchycuje oblast fungování vnitřního trhu.

Legislativa vztahující se k obchodním společnostem je postupně přijímána již téměř 40 let a její souhrn je možné, spolu s judikaturou Soudního dvora, týkající se svobody usazování a volného pohybu kapitálu, a nařízeními zavádějícími nové právní formy podnikatelských subjektů, nazvat právem evropských obchodních společností.

---

⁹ Nařízení nazvané „O evropské společnosti“ (z lat. Societas Europea – SE) je právní úpravou akciové společnosti, a jak se mnohdy používá i „evropské akciové společnosti“

V komunitárním právu je evropským společností věnována rozsáhlá část, můžeme tedy tvrdit, že se jedná o svébytné odvětví komunitárního práva. Velmi úzce s okruhem primárního komunitárního práva jsou spjaty pojmy tzv. svoboda usazování se a volný pohyb kapitálu, které jsou podrobněji rozpracovány v ustanovení Smlouvy o ES.

Evropské právo obchodních společností tedy často řadíme do práva podnikání. Neboť nově vzniknuvší trh (v návaznosti na výše uvedené tzv. svobody) by se měl realizovat na jasných společných právních základech, které zamezí nepřehlednosti a stane se tak jistotou pro investory, věřitele, zákazníky, akcionáře a v neposlední řadě taktéž zaměstnance a jiné osoby, které je nutno jasně stanovenou právní úpravou ochraňovat při střetu s cizím právem.

2.3.1 Právo obchodních společností – právní základ, harmonizace práva.

Právo Evropských společenství je postaveno na důležitém principu „přiznané pravomoci“ – attributed powers, které umožňuje Společenstvím vykonávat přímo členskými státy delegovanou působnost v konkrétně stanovených oblastech. Z uvedeného vyplývá, že pro každý právní akt Společenství je stanoven právní základ umožňující jeho vydání. V našem případě – týkajícím se práva obchodních společností, jde o několik ustanovení Smlouvy, která se stávají právním základem, a to:

- o harmonizační pravomoci,
- o generální zmocnění čl. 308 SES,
- o základní svobody.

2.3.2 Sekundární právo – nařízení a směrnice.

Nařízení vydávaná Radou zavádějí nové právní formy, která jsou přímo aplikovatelná v členských státech, a nové právo tak vzniká nezávisle na právu národním. Národní právo se aplikuje na nové právní formy jen subsidiárně a v budoucnu se počítá s právní formou evropské soukromé společnosti, která by neměla vůbec podléhat vnitrostátnímu právu.

Směrnice jsou doplňkovým právním předpisem, přímo ovlivňují národní právo a jsou prosazovány prostřednictvím novelizací vnitrostátní legislativy. Jsou tedy prostředníkem k prosazování komunitárního práva a nástrojem jeho harmonizace s právem vnitrostátním každé členské země EU, a to např. v otázkách publicity, kapitálových požadavků, účetnictví nebo zakládání poboček obchodních společností. Společným jmenovatelem se stala snaha o koordinaci základních ochranných opatření pro rizikové skupiny osob přicházejících do kontaktu se společnostmi. Konkrétně se lze v tomto případě zmínit o směrnici zaměřené

na podíl zaměstnanců na řízení podniku (u evropské společnosti a evropské družstevní společnosti).

Každá směrnice je výsledkem kompromisu, při němž jsou zohledněny názory všech členských států. Směrnice přináší do národního právního řádu nové instituty. Definují tedy jen minimální základ, jehož musí být dosaženo v každém členském státě a často obsahují mnoho výjimek, aby nezasáhly příliš tvrdě národní specifika.

Z výše uvedeného vyplývá, že pro důkladnou orientaci v právu obchodních společností je kromě znalostí vnitrostátní právní úpravy potřebný též rozhled v komunitární právu a často i poznatky týkající se zahraničních právních řádů.

Zavedení společného vnitřního trhu umožňuje podnikatelům ze všech členských států svobodnou volbu místa svého působení na základě ekonomické výhodnosti podmínek v příslušném členském státě. Z tohoto důvodu je vhodné, aby byl v jednotlivých státech přibližně stejný právní rámec podnikání. Jeho nedílnou součástí jsou také formy obchodních společností. Vzniklé právní rozdíly však značně snižují transparentnost a jistotu pro investory a tím i vypočitatelnost právního rizika, které může být spojeno s cizí právní formou.

Jedním z důvodů pro vytvoření společného evropského standardu práva obchodních společností je proto omezení rizika spočívající v ochraně investorů a zajištění právní jistoty, tedy na ochranu samotných společností (které jsou v kontaktu s cizím právním řádem) a na ochranu třetích osob.

Z těchto důvodů je vhodné, aby existoval společný fundament právní úpravy, na který se lze spolehnout.

Po velkých peripetiích trvajících bez mála 30 let, byla nařízení a směrnice o SE přijata. Ovšem již od počátku z mnohými nedostatky, pramenící z kombinace komunitárního práva a různorodých národních právních řádů. Upravené základní statusové otázky evropské společnosti nejsou uvedeny vyčerpávajícím způsobem. Připouští přenesení variabilních řešení problémů národními úpravami těch členských států, kde bude sídlo dané společnosti. Členské státy si tak mohou vytvořit vlastní zvláštní pravidla, či mohou využít přímo svého akciového práva.

Tyto skutečnosti a velké východní rozšíření EU o 10 nových členských států mělo za důsledek první, a dosud poslední, novelizaci nařízení o SE v roce 2004. Další případná novelizace měla proběhnout na základě uvnitř zabudovaného mechanismu obligatorní legislativní revize, obdobně jako jiné komunitární předpisy byly realizovány v posledním čtvrtletí roku 2009.

Mechanismus obligatorní legislativní revize znamená uložení povinnosti Evropské komisi po pěti letech účinnosti nařízení o SE předložit Evropskému parlamentu a Radě zprávu o tom jak se nařízení uplatňuje v praxi, včetně návrhu případné novely. Ustanovení taktéž zcela přesně specifikuje oblasti, které byly již od počátku vnímány jako problémové, ale v dané situaci nebyly ihned v původním textu řešeny, a na které je potřeba se nyní zaměřit.

Vzhledem k nízkému počtu ustanovení nařízení o SE, která se zabývají vnitřní strukturou a organizací evropské společnosti, bude při úpravě těchto otázek hrát stěžejní roli národní reglementace, zejména subsidiárně aplikovatelné normy akciového práva. Což znamená, že Evropská společnost se zapsaným sídlem v Madridu, na niž se podpůrně použijí normy španělského akciového práva, bude zcela odlišná od sesterské evropské společnosti se sídlem v Římě, která zase bude usměřňována normami italského akciového zákona.

Členské státy s dlouholetou tradicí práva obchodních společností pochopitelně měly zájem, aby implementace směrnice co nejméně narušovala jejich vlastní tradice.

Z uvedeného vyplývá, že přes veškerou původní snahu o jednotnou formu obchodní společnosti na celém území EU tak nařízení o SE zcela umožňuje tvorbu nejméně 27 typů různých národních společností, samozřejmě v závislosti na umístění sídla společnosti, o který členský stát se bude jednat.

Na druhé straně však můžeme hovořit o tom, že vzniklou situací došlo k vytvoření stavu, kdy se nedá hovořit o „srovnání“ právních řádů, ale nepochybně existuje určitý minimální standard, na nějž se může každý podnikatel na vnitřním trhu spolehnout a který poskytuje určitou míru právní jistoty při kontaktu se společnostmi.

3. Nové právní formy jejich vznik a historický vývoj

3.1 Evropské hospodářské zájmové sdružení (European Economic Interest Groupings)

Evropské hospodářské zájmové sdružení (EHZS) je nejstarší formou evropské obchodní společnosti, které sdružuje osoby se shodnými zájmy, aby společně mohly vykonávat hospodářskou činnost. Poskytuje tak podnikatelům (fyzickým i právnickým osobám) nástroj na zjednodušení přeshraniční spolupráce. Ta z větší části podléhá evropskému komunitárnímu právu, jež působí přímo na území členských států a jen malá část právních otázek se řídí vnitrostátním právem státu, kde EHZS sídlí. Je tedy první nadnárodní právní formou společnosti založené na odvozených pramenech komunitárního práva.

3.1.1 Historie a právní úprava EHZS

Návrh na vytvoření EHZS byl Komisí ES vydán již v roce 1973¹⁰, opakovaně pak v roce 1978¹¹. K samotnému aktu založení EHZS však došlo až dne 1. července 1989, kdy nabylo účinnosti *nařízení Rady ES č. 2137/1985 ze dne 25. 7. 1985, o vytvoření evropského hospodářském zájmovém sdružení* (dále jen „nařízení o EHZS“). Za primární právo ES/EU jsou považovány zakládající smlouvy ES a EU, smlouvy je měnící a doplňující a smlouvy o přistoupení jednotlivých států do EU. Na území ČR je nařízení účinné ode dne vstupu České republiky do Evropské unie, tj. od 1. května 2004. Nařízení je platné na celém území Evropského společenství.

Vznik EHZS byl postaven na legislativním základě francouzské národní hospodářské společnosti *Groupement d'intérêt économique (G.I.E.)*¹², fungující od počátku 60. let. Jelikož se tento typ obchodní společnosti těší ve Francii velké oblibě, vystoupili francouzští poslanci Evropského parlamentu s návrhem, aby právní norma EHZS byla postavena právě na zkušenostech a základech s G.I.E.

Základní myšlenkou vzniku sdružení je „usnadnění nebo rozvoj hospodářské činnosti jeho členů s cílem umožnit jim zvýšení jejich hospodářských výsledků“ a „pro tuto doplňující povahu musí být činnost sdružení spojena s hospodářskou činností jeho členů, avšak nesmí ji nahrazovat“.¹³ Hlavní prioritou EHZS není vytvoření zisku pro vlastní potřebu, ale jde zde zejména o snahu ulehčit členům sdružení dosahování zisku.

Z tohoto důvodu je velký důraz kladen především na realizaci hospodářské činnosti členů sdružení respektive na její usnadnění a rozvoj, což se pozitivně odrazí na zlepšeném hospodářském výsledku činnosti. EHZS má zajistit co nejefektivnější spolupráci mezi podnikateli z různých členských států. Činnost sdružení musí mít jen podpůrný charakter vzhledem k hospodářské činnosti jeho členů, musí být zřejmé vazby na vykonávanou činnost, leč nesmí být tímto nahrazována, tak jak jsem se již výše zmínila (výňatek z preambule Nařízení). Sdružení je založeno jen, aby umožnilo spojení činností, prostředků a výkonů což se promítne na zisku každého ze členů..

V praxi to například znamená, že skupina notářů nesmí sice sama provozovat svoji notářskou praxi v rámci EHZS, ale za pomoci tohoto sdružení mohou společně organizovat semináře, získávat klientelu apod.

---

¹⁰ Úřední věstník EU C 14/30, 15. 2. 1974

¹¹ Úřední věstník EU C 103/4, 28. 4. 1978

¹² Groupement d'intérêt économique. Upraveno nařízením č. 67-621 ze dne 23. 9. 1967 a v čl. L251-1 až 251-19 Code de commerce z roku 2001.

¹³ Nařízení Rady (EHS) č. 2137/85 ze dne 25. července 1985, o evropském hospodářském zájmovém sdružení (EHZS), viz pátý odstavec preambule

Smyslem úpravy sdružení normou evropského práva přímo působící na území všech členských států ES je podle důvodové zprávy k nařízení o EHZS vybudovat vhodný právní institut na úrovni Společenství :

- a) tak, aby účastníci hospodářských kooperačních vztahů z různých států nemuseli zakládat společnosti podle národního práva členských států,*
- b) který by podléhal přímo evropskému právu,*
- c) který by ulehčoval přizpůsobení činnosti účastníků hospodářským danostem Společenství.¹⁴*

V publikaci J. Dědiče a P. Čecha je dále uvedena i malá sumarizace založených EHZS. Uvádí se zde, že „nejvíce společností bylo založeno v oblasti služeb, vedoucí místo zaujímají právní a daňové poradenství a auditorská činnost, následuje obchod, průmysl; nejnižší podíl je v oblasti zemědělství. Z hlediska sektorů převažuje z více než 90% soukromý sektor nad veřejným“.¹⁴

Právní úprava umožňuje, že EHZS má způsobilost být subjektem jakýchkoli práv a povinností, nařízení však ponechává na členském státu, zda mu přiznává právní subjektivitu nebo ne. Další pravidla v základních otázkách sdružení, zejména formy, obsahu zakladatelské smlouvy, publicity ve vztahu ke sdružení, určení sídla, postavení jednatelů, další ekonomické otázky z hlediska zdanění příjmů sdružení až do úrovně jednotlivého člena, případně důvody zrušení sdružení jsou součástí nařízení. Náležitosti smlouvy o sdružení a vnitřní organizace sdružení nejsou nařízením podchyceny, podléhají právní normě státu sídla sdružení.

Stěžejním přínosem založení EHZS je přeshraniční partnerství, což je z velké části upraveno evropským právem, ostatní je řešeno právem vnitrostátním tedy právem státu sídla sdružení. Národní právo se podle nařízení o EHZS například aplikuje :

- v konkrétních případech, kde je na členském státě, aby určitou konkrétní otázku dořešil, a v těchto případech je aplikováno právo vnitrostátní. (přiznání právní subjektivity, určení příslušného rejstříku pro zápis sdružení, určení věstníku, pro publikaci údajů a listin sdružení atd.). V ČR se jedná o zákon č. 360/2004 Sb., o evropském hospodářském zájmovém sdružení, který nabyl účinnosti dne 15. června 2004.
- v určitých, nařízením o EHZS stanovených případech, kde je právem členského státu určitá ustanovení konkretizovat (např. určit počet členu sdružení, vyloučit

---

¹⁴ DĚDIČ, Jan a ČECH, Petr: Obchodní právo po vstupu ČR do EU aneb co všechno se po 1. květnu 2004 v obchodním právu změnilo?, 2. doplněné a aktualizované vydání, Praha: Bova Polygon, květen 2005. s. 146-147. ISBN 80-7273-122-X

určité skupiny subjektů z účasti v EHZS – důvodem může být veřejný zájem, ale i např. může být určeno, že soud na návrh příslušného orgánu státní správy zruší sdružení, apod.).

- v případech, kdy nařízení o EHZS dává možnost orgánům státní správy příslušného státu, aby zakázaly činnost sdružení, která je v rozporu s veřejnými zájmy tohoto státu – uplatnění práva správního a procesního příslušného státu.
- tehdy, kdy nařízení o EHZS stanoví pro sdružení určitá omezení, ale to jen tehdy pokud takové omezení obsahuje i právo státu, v němž má sdružení sídlo (např. omezení možnosti poskytovat půjčky či převádět majetek).
- obecně, kdy odkazuje na aplikaci určitých obecných institutů práva členského státu ve dvou formách, a to buďto s přihlédnutím či bez přihlédnutí ke kolizním normám příslušného státu.
- přímo v těch oblastech, které nejsou nařízením upraveny (např. právo soutěžní, sociálního zabezpečení, pracovní, právo duševního vlastnictví).

3.1.2 Podmínky založení a vzniku EHZS.

Dle nařízení o EHZS čl.4 odst.2 mohou být zakladateli nejméně dva subjekty, a to buď dvě společnosti či jiné právní subjekty, které mají sídlo v různých členských státech, nebo dvě fyzické osoby, které vykonávají svoji činnost jako hlavní v různých členských státech, a nebo jedna společnost či jiný právní subjekt a fyzická osoba, každá má svoji hlavní působnost v jiném členském státě.

K pojmům „založení“ a „vznik“ je třeba přistupovat diferencovaně.

Založení EHZS je realizováno sepsáním *smlouvy* o sdružení dle čl.5 nařízení o EHZS. Již v názvu jsou smlouvy označovány jako smlouvy „evropského hospodářského zájmového sdružení“ či zkratkou „EHZS“ a jsou zakládány na principu smluvní volnosti. Musí být však zachovány nezbytné podstatné části. *Název sdružení* s uvedením zkratky EHZS, dále následuje uvedení *sídla sdružení*. Závažnost této informace spočívá v podpůrné aplikovatelnosti práva na EHZS země sídla. Smlouva obsahuje taktéž vymezení pojmu *předmětu činnosti sdružení*. *Označení členů sdružení*, tak, že u každého člena sdružení musí být ve smlouvě přesně uvedeno jméno, obchodní firma, právní forma, bydliště či sídlo, číslo a místo registrace. Je v pravomoci členského státu, zdali stanoví pravidlo počtu členů sdružení¹⁵. Lze taktéž taxativně stanovit, které společnosti či právní subjekty, fyzické osoby

---

¹⁵ Řecko a Irsko zavedlo limit. V ČR není počet členů sdružení omezen.

nesmějí sdružení zakládat. Členem EHZS nemůže být jiné EHZS, neboť nařízení o EHZS to v článku č.3 odst. 2 písm. e) výslovně zakazuje z důvodu složitých dopadů neomezeného a solidárního ručení členů na mezinárodní úrovni.

Dalším nezbytným údajem je *údaj časový* – založení na dobu určitou (přesné vymezení doby trvání sdružení) nebo neurčitou.

K základním formálním požadavkům patří její zpracování v *písemné formě*, protože je nezbytné její uložení v příslušném rejstříku. Není zde nezbytný notářský zápis ani úřední ověření není požadováno. V praxi je používána varianta uzavření tzv. *předběžné – přípravné smlouvy*. Výhodou je, že tímto způsobem vzniká časový prostor pro ujasnění mnohých otázek a názorů subjektů, které sdružení zakládají, takže již samotné uzavření smlouvy o EHZS je již jednoduché. Při uzavírání předběžné smlouvy se mnohdy objeví závažné rozpory zakládajících subjektů, které je nutno řešit a smluvně ošetřit.

Sdružení může, ale nemusí být právnickou osobou. Záleží na právní úpravě každého státu.

Vnitřní organizační struktura má podle čl. 16 odst. 1 nařízení o EHZS dva povinné orgány, společně jednající členy (nejvyšší orgán sdružení) a jednoho nebo více jednatelů. Zřízení a působnost dalších orgánů je upraveno ustanovením smlouvy o sdružení.

Nařízení o EHZS neobsahuje žádné kogentní ustanovení o zdrojích financování hospodaření EHZS, je možné založení i bez vlastního kapitálu. Nejčastěji používanými způsoby financování jsou příspěvky členů a platby za služby poskytované sdružením pro členy.

Členství ve sdružení je možné převádět a zastavovat je, dále je možné je dědit a přechází v rámci universální sukcese na právního nástupce.

Vznik EHZS je datován dnem provedení zápisu do rejstříku, který určil členský stát, v němž má mít sdružení sídlo. Po zveřejnění údajů v úředním věstníku státu sídla sdružení se oznamuje v Úředním věstníku EU – vedle jiných informací je zde uveden také název úředního věstníku, kde bylo zveřejnění ve státě sídla EHZS provedeno.

V ČR je zápis prováděn do obchodního rejstříku na základě podaného návrhu všemi členy sdružení v zákonné devadesátidenní lhůtě od dne doručení všech potřebných dokladů o podnikatelském oprávnění.

3.1.3 Práva a povinnosti členů EHZS

Nařízením o EHZS a subsidiárně aplikovatelnými právními normami členských států jsou upraveny práva a povinnosti členů. Taktéž smlouvou o sdružení je možné ošetřit okruh práv a povinností a doplnit tak obecnou úpravu.

Povinnosti – z nařízení o EHZS vyplývají pouze *povinnosti uhrazovací* (čl.2 odst.2) a *ručitelská* (čl.24, čl. 26 odst. 2 a čl.37). Další povinností je *povinnost ke členskému příspěvku* – ta je blíže specifikována ve smlouvě o sdružení.

Povinnost uhrazovací spočívá v tom, že členové sdružení musí přispívat na vyrovnání rozdílů, o které výdaje přesahují příjmy. Podíl úhrady je určen smlouvou o sdružení, pokud není smlouvou určeno, tak rovnými díly (čl.21 odst. 2 nařízení o EHZS).

Povinnost ručitelská, trvá po celou dobu trvání sdružení, je nevylučitelná a neomezitelná. Je to povinnost všech členů, kteří za své závazky odpovídají celým svým majetkem a za závazky EHZS ručí tedy všichni společně, nerozdílně (solidárně) a neomezeně taktéž celým svým majetkem. Právní řád členského státu, kde má sdružení zapsáno sídlo, upravuje důsledky ručení.

Povinnost ke členskému příspěvku - tato povinnost je upravena smlouvou o sdružení a zpravidla se nejedná o navyšování kapitálu sdružení, ale je spíše prostředkem k financování činnosti EHZS.

Práva – z nařízení o EHZS plynou členům sdružení následující práva – *hlasovací, kontrolní, právo na informace, na podíl ze zisku, právo disponovat s účastí a právo na vypořádání*.

Právo hlasovací a kontrolní je prostředkem, kterým se účastník podílí na správě sdružení. Členové mají tak právo nahlížet do účetních a jiných dokladů, mají neomezený přístup k informacím a z toho vyplývá možnost provádění kontroly. Řízením je pověřen jeden či více jednatelů a členové mají právo mu ukládat strategické pokyny, jsou oprávněni činnost jednatele taktéž kontrolovat.

Každý z členů má právo *na podíl zisku EHZS*, s to za určitých podmínek. Základní a samozřejmou podmínkou je dosažení zisku, dále je nutnost akceptovat odpisy zřizovacích výdajů¹⁶, v průběhu pěti let od vzniku EHZS. Poslední podmínkou je zákaz vyplácení záloh na podíl na zisku.

V čl. 22 nařízení o EHZS je upraveno *právo na disponování s účastí* ve sdružení, což znamená, že každý člen má právo převodu své účasti nebo její části na jiného člena nebo

---

¹⁶ Zřizovací výdaje jsou výdaje vzniklé před zahájením podnikání, např. soudní a notářské poplatky, náklady na pracovní cesty, poradenské služby apod.

i na třetí osobu. Tento úkon je podmíněn jednomyslným souhlasem ostatních členů sdružení. Právo na vypořádání vzniká členovi sdružení v okamžiku :

- ukončení členství (vypořádací rozdíl),
- zánikem sdružení (podíl na likvidačním zůstatku).

3.1.4 Hospodářský výsledek EHZS

Zisky vyplývající z činnosti EHZS (zisky členů) podle čl. 21 odst. 1 nařízení o EHZS jsou rozděleny v poměru stanoveného smlouvou o sdružení . Pokud není ve smlouvě způsob rozdělení zisku ošetřen, provádí se rozdělení rovným dílem. Celý vykázaný zisk musí být rozdělen mezi členy sdružení. Nelze je použít na převod na nerozdělený zisk minulých let ani na dotaci fondů. Specifikem je zdaňování zisku, které je realizováno ne u EHZS, ale u každého jeho člena. Zde je aplikována právní úprava toho státu, kde má člen sdružení sídlo. V ČR je zdanění zisku členů EHZS upraveno § 15 zákona č. 360/2004 Sb., o evropském hospodářském a zájmovém sdružení, ve znění pozdějších předpisů, dále zákonem č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů a zákonem č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu, ve znění pozdějších předpisů.

V případě dosažení záporného výsledku hospodaření, tedy při vykázaní ztráty, je situace řešena v souladu s ustanovením čl. 21 odst. 2 nařízení o EHZS, kde je zakotvena povinnost členů přispívat na vyrovnání částky, o kterou výdaje přesahují příjmy, a to opět dle poměru stanoveného smlouvou o sdružení, nebo pokud není tato skutečnost smlouvou upravena podílejí se členové sdružení na vyrovnání ztráty stejným dílem.

3.1.5 Zrušení a zánik EHZS

I v tomto případě je třeba rozlišovat oba tyto pojmy. Proces ukončení existence EHZS je také, stejně jako založení a vznik EHZS, řešen na dvě etapy. Obecně je možno konstatovat, že etapa „zrušení“ EHZS předchází okamžik „zániku“. V nařízení o EHZS jsou taxativně vymezeny důvody zrušení sdružení a ty jsou následující;

- *zrušení usnesením členů* (na základě jednomyslného souhlasu všech členů),
- *rozhodnutím soudu* (soud rozhoduje pouze na návrh, který může podat jakákoliv zúčastněná osoba – např. člen, věřitel, jednatel, zaměstnanec apod.),
- *pro platební neschopnost nebo zastavení plateb* (pokud je tento institut ošetřen právem, ve kterém má sdružení sídlo).

Dnem zrušení sice přestává EHZS naplňovat svůj účel existence, neztrácí svoji právní subjektivitu, ale zabývá se výlučně vypořádáním majetkových poměrů. Podle čl. 35 nařízení

o EHZS má zrušení sdružení vždy za následek jeho vstup do likvidace, čímž se odlišuje od ostatních evropských obchodních společností.

Z uvedeného vyplývá, že zrušení EHZS neumožňuje přechod jmění na nového právního nástupce. V souladu s nařízením o EHZS je nutno vstup do likvidace zveřejnit a zapsat do rejstříku. Proces likvidace, její průběh a ukončení se řídí právem sídla EHZS.

Po dobu likvidace plní povinnosti EHZS ve vztahu k rejstříku státu sídla a jeho úřednímu věstníku likvidátor. Ten je do své funkce ustaven členy EHZS nebo soudem, a to bez zbytečného odkladu.

Likvidace sdružení končí rozdělením likvidačního zůstatku nebo použitím prostředků z prodeje majetku k uspokojení věřitelů anebo převzetím majetku věřiteli k úhradě jejich pohledávek. Závěrem likvidátor sestaví seznam osob, kterým byl vyplacen podíl na likvidačním zůstatku a tímto úkonem je likvidace skončena. EHZS ale stále ještě jako právnická osoba existuje. Posledním úkonem likvidátora je ve lhůtě 30dnů od dne skončení likvidace podat návrh na výmaz z EHZS s obchodního rejstříku. Teprve dnem, kdy dojde k provedení výmazu EHZS z obchodního rejstříku sdružení *zaniká*.

3.1.6 Význam EHZS v ČR, její výhody a využitelnost státy EU .

Evropské hospodářské zájmové sdružení ve srovnání s českým právem je téměř totožné s veřejnou obchodní společností. Rozdíl, a to základní, tkví v tom, že veřejná obchodní společnost v České republice je již obchodním zákoníkem prohlášena za právnickou osobu. EHZS nelze taktéž porovnávat se společností s ručeným omezeným, jelikož i zde jsou mnohé rozdíly. Podrobnějším srovnáním bychom sice zjistili, že svými znaky se sice nejvíce shoduje s veřejnou obchodní společností, ale v konečném důsledku jde o úpravu tohoto druhu korporace jako samostatné právní formy právnické osoby.

Vymezením účelu, k němuž může být EHZS založeno, se tato evropská společnost zásadně liší od obchodních společností i od družstva v českém právním řádu.

Výhodou EHZS je její jednoduchá, a na vnitřní organizaci nenáročná, forma společnosti umožňující své členské základně vzájemné propojení svých podnikatelských aktivit, ale současně zůstává nedotčena jejich ekonomická a právní nezávislost.

Praktické využitelnosti v rámci EU EHZS velkého rozšíření nedosáhlo. Nejvíce zaregistrovaných sdružení se datuje do 90. let 20. století, kdy si tato forma podnikání našla své zájemce převážně v Belgii, Francii a Holandsku.

3.2 Evropská společnost (Societa Europaea)

Evropská společnost (SE), taktéž evropská akciová společnost, byla po EHZS historicky druhou formou obchodní společnosti, vycházející přímo z komunitárního práva a její působnost je taktéž (stejně jako u EHZS) možná na celém území EU a historicky první společností, která umožňuje podnikům fúzování, vytváření společných holdingových či dceřiných společností bez toho, aby byly omezeny důsledky existence v současnosti již 27 odlišných právních řádů.

Evropská společnost představuje jistou analogii akciové společnosti. Akciová společnost je právnická osoba, jejíž vlastní kapitál je rozložen na akcie a každý akcionář ručí za závazky společnosti do výše svého upsaného vkladu. Společnost pak za své závazky ručí celým svým majetkem. Zde je možno vidět významnou odlišnost od ručení členů EHZS, jelikož ti ručí celým svým majetkem.

V ČR (dle § 56, zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník ve znění pozdějších předpisů) patří SE mezi 6 obchodních¹⁷ společností, které mohou být založeny na území ČR.

3.2.1 Právní úprava SE a její historie.

Základní právní normou upravující SE je nařízení Rady ES č. 2157/2001 o statutu evropské společnosti („nařízení o SE“) ze dne 8. 10. 2001, účinnost dnem 8. 10. 2004. A právě v ustanovení čl. 68 odst. 1 nařízení o SE bývá spatřován právní základ povinnosti, která ukládá členským státům učinit veškerá opatření pro efektivní uplatňování nařízení. Otázky vzájemných vztahů a hierarchie systému předpisů aplikovatelných na SE je popsán v čl. 9 nařízení o SE, kde jsou uvedeny ustanovení, která lze podle něj postupně na SE použít; jsou to tato ustanovení¹⁸ :

- *nařízení o SE,*
- *stanovy konkrétní evropské společnosti v rozsahu, jakém to nařízení o SE připouští,*

---

¹⁷ § 56 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník - Obchodní společnost (dále jen "společnost") je právnickou osobou založenou za účelem podnikání, nestanoví-li právo Evropských společenství či zákon jinak. Společnostmi jsou **veřejná obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným, akciová společnost, evropská společnost a evropské hospodářské zájmové sdružení**. Evropské hospodářské zájmové sdružení a evropská společnost jsou upraveny též právem Evropských společenství a zvláštními právními předpisy. Společnost s ručením omezeným a akciová společnost mohou být založeny i za jiným účelem, pokud to zvláštní právní předpis nezakazuje.

¹⁸ DĚDIČ, Jan a ČECH, Petr: Obchodní právo po vstupu ČR do EU aneb co všechno se po 1. květnu 2004 v obchodním právu změnilo?, 2. doplněné a aktualizované vydání, Praha: Bova Polygon, květen 2005. s. 167-168 ISBN 80-7273-122-X

- *národní práva členského státu, kde má SE zapsáno sídlo, pokud se tato ustanovení specificky váží k evropské společnosti v otázkách, jejichž specifickou úpravu pro evropskou společnost v národním právu připouští nařízení o SE,*
- *národního práva v členském státu, ve kterém má společnost zapsané sídlo, jež se použijí na akciové společnosti, a*
- *stanov konkrétní evropské společnosti ve stejném rozsahu, v jakém je to přípustné podle národního akciového práva v členském státu, ve kterém má evropská společnost zapsané sídlo.*

Nařízení o SE je dále rozšířeno směrnicí Rady č. 2001/86/ES, kterou je statut evropské společnosti doplněn s ohledem na zapojení zaměstnanců („směrnice o SE“).

Nařízení o SE má aplikační přednost před právem vnitrostátním a předpokládá, že v jednotlivých členských státech EU budou následně vydány právní úpravy doplňující toto nařízení v oblastech, ve kterých to nařízení o SE připouští či přímo nařizuje. Nařízení o SE upravuje statusové otázky SE, tedy především otázku vzniku SE, strukturu jejich orgánů, dále pak účetnictví a zánik SE. Stanovy jsou základním dokumentem akciové společnosti, ta se jimi musí řídit, pokud je tak výslovně v nařízení o SE uvedeno. Ve stanovách jsou konkretizována mnohá tzv. pravidla existence a chodu společnosti – např. upřesňují organizační strukturu, základní majetkové poměry, vztahy akcionářů ke společnosti a navzájem, postavení valné hromady a ostatních orgánů společnosti, nejsou však vyčerpávající.

Řešení mnohých otázek je ponecháno v kompetenci členských států EU, na jejichž území bude mít evropská společnost sídlo. V ČR byly tyto podmínky transformovány do vnitrostátního práva zákonem č. 627/2001 Sb., o evropské společnosti („zákon o SE“) s účinností od 14. prosince 2004. Zákon č. 627/2001 Sb., o evropské společnosti je rozdělen do čtyř částí. První část obsahuje úvodní ustanovení o SE, ustanovení o přemístění sídla, založení SE fúzí, založení holdingové SE, změně akciové společnosti na SE, strukturu SE a ustanovení o změně SE na akciovou společnost. Druhá část zákona o SE je aplikací směrnice o SE, tedy o zapojení zaměstnanců evropské společnosti, a to zapojení zaměstnanců prostřednictvím výboru zaměstnanců či ve formě vlivu na složení jejich orgánů. Třetí část zákona o SE jsou zmocňovací a přechodná ustanovení. V části čtvrté zákona o SE je specifikováno nabytí účinnosti, a to dnem vyhlášení.

3.2.2 Podmínky založení a vzniku SE

Nařízení o SE zakotvuje soubor omezení, která se projevují v procesu zakládání SE, jež proto bude třeba respektovat. Jedná se konkrétně o omezení na straně subjektů, které mohou iniciovat založení, omezení v podobě požadavku na tzv. nadnárodní prvek a omezení pokud jde o způsoby založení SE a umístění sídla zakládané SE.

Ustanovením čl. 2 nařízení o SE jsou zcela konkrétně vymezeny způsoby založení SE. Je zakládána zakladatelskou smlouvou nebo listinou doplněnou o stanovy. Nová evropská společnost může vzniknout pouze :

- a) **fúzí** dvou či více akciových nebo evropských společností založených podle práv členských států EU a mají zapsané sídlo i hlavní správu v EU, jestliže se alespoň dvě z nich řídí právem různých členských států (založení evropské společnosti fúzí – čl. 2 odst. 1 nařízení o SE ve spojení s přílohou č.1);¹⁹

Může se jednat o *fúzi splynutím*, kdy původní společnosti zaniknou a vznikne nový právní subjekt SE a na ten přejdou taktéž veškeré majetkové vztahy.

Nebo se může jednat o *fúzi sloučením*, zde dochází v důsledku sloučení např. dvou italských akciových společností a české společnosti k zániku těchto dvou italských společností, jmění přechází na společnost českou, která se dnem zápisu fúze do českého obchodního rejstříku přemění na SE se sídlem v ČR. I tato nově vzniklá SE v ČR by mohla dále fúzovat splynutím např. s polskou akciovou společností. Samozřejmě by se celý proces řídil nařízením o SE, jestliže by vznikla nová evropská společnost.

V případě, že by nová (česká) evropská akciová společnost měla fúzovat s jinými českými společnostmi, musela by se pro případ téhle fúze aplikovat ustanovení práva českého (a zde je nutno podotknout, že by v tomto případě došlo k zániku evropské společnosti a fúzí by vznikla běžná akciová společnost českého práva, na kterou by přešlo veškeré jmění původní SE).

V nařízení o SE jsou uváděny ještě další kombinační možnosti.²⁰

Řídící nebo správní orgány mají při založení SE prostřednictvím fúze za povinnost vypracovat projekt fúze a ten musí obsahovat náležitosti uvedené v čl. 20 nařízení o SE. Projekt je následně schválen valnou hromadou každé z fúzujících společností.

¹⁹ DĚDIČ, Jan a ČECH, Petr: Obchodní právo po vstupu ČR do EU aneb co všechno se po 1. květnu 2004 v obchodním právu změnilo?, 2. doplněné a aktualizované vydání, Praha:Bova Polygon, květen 2005. 496 s. ISBN 80-7273-122-X. str. 171

²⁰ Další možnosti vzniku evropské společnosti fúzí mohou být mezi „rovnocennými subjekty“ (tzv. „merger of equals“), tak mezi mateřskými a dceřinými společnostmi (tzv. „up-stream merger“). Nařízení o SE nevyklučuje ani kombinaci fúze a změny sídla společnosti, obojí v jednom úkonu.

Založení SE fúzí představuje jedinečnou možnost přesunout sídlo stávající společnosti do zvoleného státu EU a právě proto se SE zakládá nejčastěji tímto způsobem.

- b) **jako holdingová společnost nad dvěma** či více stávajícími akciovými společnostmi anebo společnostmi s ručením omezeným, které byly založeny podle práva některého z členských států a mají zapsané sídlo i hlavní správu v EU, jestliže alespoň dvě z nich jsou založeny podle práva různých členských států nebo mají nejméně dva roky dceřinou společnost, která se řídí právem jiného členského státu, či organizační složku podniku na území jiného členského státu, než je stát, jehož právem se řídí (holdingová evropská společnost – čl. 2 odst. 2 nařízení o SE ve spojení s přílohou č. II)²¹

Příkladem holdingové SE může být společnost založená dvěma společnostmi s ručením omezeným, které do zakládané SE vloží své podíly. Mohou tak však učinit jen tehdy, pokud obě uvedené společnosti s ručením omezeným měly alespoň dva roky dceřinou společnost či organizační složku podniku řídící se právem jiného členského státu EU. Řídící nebo správní orgány společností, které zakládají holdingovou společnost, vypracují projekt založení společnosti, součástí kterého je zpráva vysvětlující a odůvodňující právní a hospodářské aspekty založení a důsledky vytvoření holdingové SE pro akcionáře a zaměstnance. Ten je pak schválen valnou hromadou každé společnosti dávající podnět k založení.

- c) **jako dceřinnou společnost alespoň dvou společností ve smyslu čl. 48 SES** (včetně evropské společnosti), které byly založeny podle práva některého z členských států EU a mají zapsané sídlo i hlavní správu v EU, jestliže alespoň dvě z nich jsou založeny podle práva různých členských států nebo mají nejméně dva roky dceřinou společnost, která se řídí právem jiného členského státu, či organizační složku podniku na území jiného členského státu, než je stát, jehož právem se řídí (dceřinná, též joint-venture evropská společnost – čl. 2 odst. 3 nařízení o SE)²¹.

Podmínky jsou shodné jako u holdingové společnosti s tím rozdílem, že dceřinou SE mohou vytvořit libovolné společnosti – společnosti osobní, je možno i společnosti občanského práva.

---

²¹ DĚDIČ, Jan a ČECH, Petr: Obchodní právo po vstupu ČR do EU aneb co všechno se po 1. květnu 2004 v obchodním právu změnilo?, 2. doplněné a aktualizované vydání, Praha: Bova Polygon, květen 2005. 496 s. ISBN 80-7273-122-X, str. 172, 173

d) **přeměnou akciové společnosti založené podle práva některého z členských států EU, leží-li její zapsané i skutečné sídlo na území EU, pokud má alespoň dva roky dceřinou společnost ne území jiného členského státu (čl.2 odst. 4 nařízení o SE);**²²

Přeměnou tuzemské akciové společnosti může vzniknout SE, která má alespoň dva roky dceřinou společnost se sídlem v Polsku. Řídící nebo správní orgán dotyčné společnosti vypracuje projekt přeměny včetně zprávy vysvětlující a odůvodňující právní a hospodářská hlediska této přeměny a uvede taktéž důsledky přechodu na formu SE pro akcionáře a zaměstnance. Projekt je předložen valné hromadě ke schválení. Touto variantou není možné přenesení sídla společnosti.

e) **jako dceřinou společnost již existující evropské společnosti (čl.3 odst. 2 nařízení o SE);**²³

V tomto případě může být zakladatelem pouze jedna existující SE, u které není rozhodující, ve kterém členském státě sídlí. Nařízení o SE tak vytváří možnost „sekundárního“ způsobu zakládání dalších společností, které by byly ve vztahu k společnosti „primární“ jejími společnostmi dceřinými. V tomto případě nařízení o SE neukládá žádné další podmínky.

Nezbytnou informací k tomuto bodu je, že nařízení o SE v čl. 66 připouští možnost opačného procesu, a to přeměnu evropské společnosti na společnost běžnou akciovou v souladu s národním právem státu, kde má společnost zapsané sídlo.

*„Každá SE se zapisuje v členském státě, ve kterém má sídlo, do rejstříku určeného právními předpisy členského státu v souladu s čl. 3 první směrnice Rady (38/151/EHS) ze dne 9. března 1968, o koordinaci ochranných opatření, které jsou na ochranu zájmů společníků a třetích osob ve Společenství vyžadována v členských státech od společností ve smyslu čl. 58 odst. 2 Smlouvy, za účelem dosažení rovnocennosti těchto opatření.“*²³

Podle § 7 odst. 1 zákona č. 627/2004 Sb., o evropských společnostech, ve znění pozdějších předpisů, je tímto rejstříkem v ČR obchodní rejstřík. Další nutnou podmínkou je, aby zapsané údaje a obsah uložených listin byl zveřejněn v Obchodním věstníku a v Úředním věstníku ES. Povinností rejstříkového soudu, u které ho je obchodní rejstřík veden, je oznámit Úřadu pro úřední tisky ES zápis nebo výmaz SE nebo zápis sídla či jeho výmaz v případě jeho přemístění podle čl. 8 nařízení o SE.

²² DĚDIČ, Jan a ČECH, Petr: Obchodní právo po vstupu ČR do EU aneb co všechno se po 1. květnu 2004 v obchodním právu změnilo?, 2. doplněné a aktualizované vydání, Praha: Bova Polygon, květen 2005. 496 s. ISBN 80-7273-122-X, str. 173

²³ Ministerstvo spravedlnosti ČR. *Právo obchodních společností a soutěžní právo v EU*. Praha: 2006. 200s

Zápis SE do příslušného rejstříku je podmíněn uzavřením dohody o zapojení zaměstnanců podle článku 4 směrnice SE nebo přijetím rozhodnutí zvláštního vyjednávajícího výboru o ukončení nebo zahájení vyjednávání o této dohodě podle čl. 3 odst. 6 směrnice SE nebo pokud neuplynula doba vyjednávání, jejíž délka může být až 6 měsíců, podle čl. 5 směrnice SE, aniž by bylo dosaženo dohody (viz kapitola 3.2.6 o zapojení zaměstnanců).

ČR ustanovení čl. 7 odst. 3 směrnice SE nevyužívá a neuplatňuje tedy ustanovení čl. 12 odst. 3 nařízení o SE, které podmiňuje zápis SE do rejstříku v členském státě uzavřením dohody o zapojení zaměstnanců, nebo nesmí žádná ze zúčastněných společností před zápisem SE podléhat pravidlům o účasti.

3.2.3 Základní kapitál, práva a povinnosti akcionářů SE

Minimální výše základního kapitálu, který musí povinně SE na rozdíl od EHVS vytvořit, je stanovena na částku 120 tis. euro. Částka základního kapitálu může dosahovat vyšší hranice jen v tom případě, že národní právo pro akciovou společnost podnikající v určitém oboru přímo vyžaduje částku vyšší.

V souvislosti s akciemi jsou spojena práva akcionářů vycházející z čl. 5 nařízení o SE, který odkazuje na právo, které se použije na akciovou společnost se sídlem na území členského státu, ve kterém byla SE zapsána do rejstříku.

V ČR jsou akcionářům dle obchodního zákoníku přiznána 3 práva, a to: právo na řízení společnosti, na podíl na zisku (dividendy) a také na likvidačním zůstatku při zániku společnosti.

Vedle základních práv stojí také základní povinnosti akcionáře, který se jako upisovatel zavazuje splatit upsané akcie, jeho povinností je splatit emisní kurz akcií, které upsal, a to v době určené ve stanovách, nejpozději však do jednoho roku od vzniku akciové společnosti.

Účetnictví SE jsou vedena obligatorně v měně euro. SE, která má sídlo na území členského státu, který dosud nevstoupil do třetí fáze evropské hospodářské a měnové unie, může mít tímto státem udělenou výjimku. Tyto SE uvádějí základní kapitál a provádí zpracování účetní uzávěrky v peněžních jednotkách národní měny avšak současně, paralelně jsou uváděny údaje o základním kapitálu a účetní uzávěrce také v euro. Pro přepočtení se používá kurz platný v poslední den měsíce předcházející založení SE.

Podrobnější úprava financování a vedení účetnictví není nařízením o SE upřesňováno, je tedy ponecháno na národním právu používaném na akciovou společnost.

3.2.4 Orgány SE a její vnitřní organizace

V čl. 38 nařízení o SE jsou uvedeny tyto orgány SE: valná hromada akcionářů, dozorčí orgán a řídicí orgán v případě *systemu dualistického* nebo správní orgán v případě *systemu monistického*.

„Zakladatelé tak mají možnost zvolit si, zda zorganizují SE podobným způsobem jako tuzemskou akciovou společnost, tj. s představenstvem jako statutárním a exekutivním orgánem a dozorčí radou s působností dozorovou, anebo podle modelu běžného zejména v anglosaských zemích, ale též např. ve Francii či v Itálii, ve kterém společnost spravuje jediný orgán – správní rada, kumulující funkci exekutivy i dozoru. Členské státy, jejichž akciové právo jeden z uvedených modelů nezná, jsou povinny jej upravit speciálně pro SE.“²⁴

Dualistický systém²⁵, vzor převažující v kontinentálním právu (např. SRN, ČR), je založen na existenci orgánu kontrolního, dohlížecího (dozorčí rada) a orgánu výkonného (představenstvo). Nejvyšším orgánem SE je valná hromada, shromáždění všech akcionářů.

Členové představenstva, jmenování a odvolávání dozorčí radou, mají oprávnění zastupovat společnost navenek a činit právní úkony. Představenstvo zabezpečuje obchodní vedení společnosti. Nařízení o SE umožňuje členským státům přenesení odpovědnosti za obchodní vedení na generálního ředitele společnosti za stejných podmínek, jaké platí pro akciové společnosti se sídlem na jejich území.

Jelikož český obchodní zákoník takové přenesení odpovědnosti neobsahuje, nebyla tato úprava v ČR využita. Členství v obou orgánech je neslučitelné. Počet členů představenstva ani dozorčí rady není nařízením o SE nikterak omezen. Vztahy obou orgánů jsou totožné s českou úpravou, která se na SE, se sídlem na našem území, dle potřeby použije.

Speciální úprava se v nařízení o SE týká jen několika otázek, např.:

- pokud není obsazeno jedno místo v představenstvu, je možné, aby dozorčí rada jmenovala jednoho svého člena na toto místo, ovšem po dobu jeho působení v představenstvu se mu pozastavuje členství v dozorčí radě,
- informační povinnost představenstva o průběhu a předpokládaném vývoji podnikání SE vůči dozorčí radě je stanovena ve lhůtě nejméně jednou za tři měsíce,
- o významných událostech, které by mohly mít dopad na SE, je povinno představenstvo obligatorně a neprodleně informovat dozorčí radu

---

²⁴ DĚDIČ, Jan a ČECH, Petr: Obchodní právo po vstupu ČR do EU aneb co všechno se po 1. květnu 2004 v obchodním právu změnilo?, 2. doplněné a aktualizované vydání, Praha: Bova Polygon, květen 2005. s.205 ISBN 80-7273-122-X

²⁵ Čl. 39 až 42 nařízení o SE

- dozorčí rada má právo domáhat se veškerých informací nezbytných k výkonu dozoru, toto právo přísluší radě jako celku, nikoli jednotlivým členům, nestanoví-li národní právo, že tuto možnost je rovněž oprávněn využít každý člen dozorčí rady.

Monistický systém, vzor pramenící z práva anglosaského, spočívá v existenci pouze výkonného orgánu (správní rady). Jeho úprava je v nařízení o SE velmi stručná, což poskytuje prostor národním právním normám, dle kterých jsou monistické SE organizovány. V ČR je touto právní normou zákon č. 627/2004 Sb., o evropské společnosti, ve znění pozdějších zákonů, ze dne 11. listopadu 2004, (dále jen „zákon o SE“), který prošel zásadní novelizací a jeho poslední úplné znění nabývá účinnost až 1. července 2010.

Členové správní rady jsou v souladu s nařízením o SE jmenováni valnou hromadou, mohou zastupovat společnost při jednáních se třetími osobami a každý člen má oprávněný přístup ke všem informacím předaným radě. Správní rada může delegovat pravomoc jednat jménem společnosti a činit právní úkony na jednoho nebo více členů. Rada monistického systému si ze svého středu volí předsedu.

V porovnání s dualistickým systémem je systém monistický flexibilnější.

Zákon o SE rozlišuje podle míry exekutivního zapojení předsedy správní rady dva subsystemy monistického francouzského systému.

První tzv. klasický model spojuje funkci předsedy správní rady a tzv. generálního ředitele (*PDG – Président Directeur Général*). Právě v tomto případě má předseda postavení statutárního orgánu a je oprávněn k obchodnímu vedení, plní úlohu tzv. *výkonného člena orgánu* (*executiv director* v prostředí anglického práva, *inside director* v prostředí amerického práva). Ostatní členové rady zastávají roli kontrolní.

Druhý subsystem modelu zase naopak odděluje funkci předsedy správní rady a generálního ředitele (*samostatný CEO – chief executive officer*). Za statutární orgán společnosti, který je současně oprávněným k obchodnímu vedení, je považován pouze generální ředitel. Role reprezentativní a koordinační je v tomto systému přenechána předsedovi správní rady.

Právo volby subsystemu, za podmínek upravených stanovami, přináleží správni radě.

3.2.5 Zakladatelská smlouva, stanovy a sídlo SE.

Zakladatelská smlouva²⁶ či zakladatelská listina²⁷ jsou doplňovány nezbytným druhým společenským dokumentem, kterými jsou stanovy.

Zakladatelská smlouva je vícestranným, formálním, úplatným právním dokumentem vyhotoveným formou notářského zápisu na základě úplného konsensu všech účastníků.

Zakladatelská listina je založena jedním zakladatelem, tedy jedná se o jednostranný právní úkon.

Stanovy jsou druhým základním právním dokumentem SE, který upravuje a řídí činnost SE, jejich orgánů, členů a akcionářů. V nařízení o SE v čl. 6 jsou stanovy SE specifikovány co by zakladatelská smlouva nebo listina a stanovy SE, pokud jsou součástí zvláštního dokumentu. Nedílnou součástí zakládacího procesu je schválení tohoto zvláštního druhu smlouvy.

Nařízení o SE není taxativním výčtem náležitostí stanov, ale v čl. 38 písm. b) tohoto nařízení je uvedeno, že stanovy jsou neplatné, pokud v nich není určeno, který systém bude uplatňován, zda dualistický či monistický. Stanovy SE, která má sídlo v ČR, musejí či mohou obsahovat úpravu záležitostí výslovně stanovených nařízením o SE a zákonem o SE a dále záležitostí totožných s akciovými společnostmi mající sídlo v ČR, neodporuje-li to nařízení o SE nebo zákonu o SE.

Je tedy možné, upravit si ve stanovách, že členy představenstva jmenuje a odvolává valná hromada. Pokud tuto možnost členský stát nevyužije, je v působnosti dozorčí rady jmenovat a odvolávat členy představenstva.²⁸

V dualistickém systému je stanovami určen počet členů představenstva (orgánu řídicího) a dozorčí rady (orgánu kontrolního), následující je možno upravit taktéž pevně definovanými pravidly.

Při uplatňování monistického systému, musí stanovy přesně uvádět počet členů správní rady (správního orgánu) nebo musí být stanovami pevně určeno pravidlo pro určení tohoto počtu. V monistickém systému dále musí být ve stanovách upravena pravidla pro svolávání a usnášení správní rady, pravidla pro vedení evidence přítomných, vedení zápisů ze zasedání, určení maximálního počtu generálních ředitelů apod.

V nařízení o SE i v zákoně o SE jsou přesně uvedeny požadavky na obsah stanov, které jsou pro oba systémy řízení SE totožné. Velmi důležitým pravidlem, zakotveným přímo

---

²⁶ Je používána v případě zakládání společnosti dvěma a více subjekty

²⁷ Ta je použita v případě jediného subjektu co by zakladatele

²⁸ V ČR je provedena úprava § 23 zákona č. 627/2004 Sb., o evropské společnosti

v nařízení o SE je, že stanovy nesmí být v rozporu s úpravou participace zaměstnanců. Tedy součástí stanov musí být úprava o zapojení zaměstnanců. V souladu se zákonem o SE musí stanovy upravovat také počet členů výboru zaměstnanců, způsob jejich volby, oprávnění výboru zaměstnanců ve vztahu k představenstvu či správní radě, dále pak způsob a rozsah vlivu zaměstnanců na složení orgánů SE. Součástí stanov, dle nařízení o SE, je také určení doby, na kterou jsou členové orgánů společnosti jmenováni (maximálně 6 let). Ve stanovách mohou být taktéž určena pravidla pro usnášeníschopnost a rozhodování SE, které by bylo odlišné od nařízení o SE.

Dovolím si zde podotknout, že je sice nařízení o SE primární právní normou, ale poskytuje členským státům mnohé benevolence pro provedení či zesouladění s právem v členské zemi používaným. Z uvedeného vyplývá, že stanovy SE se sídlem v ČR obsahují stejné náležitosti, které jsou platné taktéž pro české akciové společnosti, a které jsou obsaženy v § 173 odst. 1 zákona č.513/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, kde je přesně taxativně vymezen obsah stanov.

Sídlo společnosti, v nařízení o SE čl. 7 je stanoveno, že sídlo SE a správní ústředí SE se musejí nacházet ve stejném státě Společenství.

Pojem „sídlo“ (dle nařízení o SE) = zapsané statutární sídlo, tedy místo odkud je společnost skutečně řízena a je tedy hlavním správním místem SE.

Členský stát, ve kterém se nachází sídlo SE, musí přijmout vhodná opatření, která přinutí SE uvést své postavení do souladu s právními předpisy ve stanovené lhůtě tím, že opětovně zřídí své správní ústředí v členském státě, ve kterém má sídlo, nebo tím, že přemístí sídlo postupem stanoveným v čl. 8 nařízení o SE. Jestliže SE neučiní nápravu, má členský stát právo přijmout taková opatření, která v konečném důsledku vedou ke zrušení společnosti.

Sídlo SE, podle nařízení o SE čl. 8 odst. 1, lze přemístit do jiného státu, ovšem tato změna nesmí vést k zániku SE ani k vytvoření jiné právnické osoby. Tedy návaznost právní osobnosti SE musí zůstat zachována – dodržení principu kontinuity.

V případě potřeby přemístění společnosti je nutno tento úkon řádně popsat a zdokumentovat v tzv. *projektu přemístění sídla*. Zpracováním projektu je pověřen řídicí nebo správní orgán, který jej zveřejní nejméně dva měsíce před zasedáním valné hromady a ta bude o projektu rozhodovat. Schválen může být kvalifikovanou většinou nejméně 2/3 hlasů. Ze zákona o SE plynou ještě další povinnosti, a to: z usnesení valné hromady musí být pořízen notářský zápis, změna se promítne do stanov SE; bezodkladně po rozhodnutí valné hromady je taktéž nutno provést změnu o přemístění zapsaného sídla v obchodním rejstříku

a nechat uložit usnesení valné hromady do sbírky listin rejstříkového soudu (tyto dva poslední úkony jsou plně v kompetenci představenstva nebo správní rady).

Dokladem o řádném provedení všech úkonů a formalit spojených se změnou sídla je dokladováno „*osvědčením*“ (dle nařízení o SE), které je vystaveno soudem, notářem nebo jiným příslušným úřadem v tom členském státě, v němž má SE sídlo. Na základě „*osvědčení*,“ členského státu původního sídla, je proveden zápis rejstříkového orgánu členského státu, do kterého se SE přemísťuje, a v okamžiku zápisu změna sídla nabývá účinnosti. Následně je rejstříkovým orgánem původního sídla provedeno oznámení této skutečnosti rejstříkovému orgánu státu původního sídla SE a ten provede výmaz společnosti. Posledním krokem je zveřejnění v příslušných národních věstnících obou členských zemí.

V ČR je agenda vystavování „*osvědčení*“ potvrzující splnění formalit a úkonů plně v působnosti notářů.

V souvislosti s provedenou změnou sídla je v čl. 8 odst. 16 nařízení o SE ošetřena také ochrana třetích osob, zejména věřitelů, kteří se nemusí obávat, že se přemístěním sídla zhorší možnosti uplatňování nároků za evropskou společností. Všechny úkony SE související s uvedenými pohledávkami se budou i nadále posuzovat podle práva státu původního sídla a to samé platí pro řízení týkajících se těchto pohledávek, která budou uskutečňována příslušnými soudy státu původního sídla. Nelze ovšem vyloučit ani možnost, že se změnou sídla bude provedena taktéž změna majetku. Zde je sice postavení věřitelů horší, ovšem nařízení o SE řeší i tuto variantu. Obsahuje mimo jiné i usnesení o tom, že změnu sídla nelze zapsat, je-li na majetek společnosti prohlášen ve státě původního sídla konkurz či je vedena likvidace. Věřitel je zde taktéž chráněn usnesením, které ukládá příslušnému orgánu, aby osvědčení o splnění předpokladů přemístění sídla vydal jen tehdy, budou-li chráněny pohledávky věřitelů, které vznikly před uveřejněním projektu přemístění sídla. Zákon o SE taktéž odkazuje na přiměřené použití ustanovení obchodního zákoníku o ochraně věřitelů při fúzi akciových společností.

Ovšem může nastat i taková situace, že členský stát nebude souhlasit s odchodem společnosti z jeho území. Aby mohl tento stát zabránit SE v přemístění jejího sídla, musí být vnitrostátní legislativou stanoveno, že SE v tomto členském státě zapsané do rejstříku nenabývá účinnosti přemístění sídla v případě, že některý z příslušných orgánů úřadů členského státu vysloví s tímto přemístěním nesouhlas. Akceptovatelný nesouhlas však může být jen z důvodu veřejného zájmu. Se změnou sídla může nesouhlasit taktéž vnitrostátní finanční dozorčí úřad, podléhá-li SE jeho dohledu. V obou případech platí, že nesouhlas může být soudně přezkoumán.

V nařízení o SE je zakotvena také ochrana minoritních akcionářů, jelikož změna osobního statutu a státní příslušnosti SE může mít negativní dopad na kurz akcií, může dojít k omezení práva akcionáře účastnit se valné hromady v případě, že se sídlo SE přemístí z Olomouce do Madridu (Španělsko). Z toho důvodu obsahuje nařízení o SE následující ustanovení: členský stát může pro SE zapsanou do rejstříku na svém území přijmout opatření k zajištění přiměřené ochrany menšinových akcionářů, kteří s přemístěním nesouhlasí. Ustanovení § 12 zákona o SE odkazuje na § 220m zákona č. 513/1991Sb, obchodního zákoníku na možnost použití ustanovení obchodního zákoníku o odkoupení akcií nástupnickou společností při fúzi akciových společností.

3.2.6 Participace zaměstnanců na řízení SE.

Požadavek na participaci zaměstnanců patří ke specifickým vyskytujícím se v některých národních legislativách. Rada EU tento požadavek do nařízení zahrnula především proto, aby umožnila větší angažovanost zaměstnanců, rozpoznání jejich místa a úlohy v podniku.

Celá oblast zabývající se participací zaměstnanců na řízení evropské společnosti mohou při zakládání společnosti hrát zásadní roli. Přijetí nařízení o SE bylo po dlouhá léta tímto problémem brzděno. Průlomem byl tzv. *Davignonův kompromis*, kterým se podařilo participaci zaměstnanců na řízení SE prosadit do směrnice SE²⁹. Z tohoto důvodu je uvedená problematika z nařízení o SE zcela vyjmuta.

V ČR byla tato směrnice implementována pomocí 2. části zákona o SE. A co se rozumí pod pojmem „participace zaměstnanců na řízení“?

„Zapojení zaměstnanců je definováno jako informování, projednávání nebo účast zástupců zaměstnanců při řízení a rozhodování o záležitostech SE“³⁰

Participace zaměstnanců znamená také podílení se na kontrole a řešení otázek strategického rozvoje společnosti. Není zde myšleno zasahování do standardního chodu a vedení podniku.

„Základní problém aplikace směrnice o SE spočívá ve vazbách mezi tzv. základními (principál) a doplňkovými ustanoveními (accessory provisions), z nichž každá pramení z jiného právního řádu. Základní ustanovení jsou obsažena v právním řádu státu, ve kterém má mít sídlo zakládaná evropská společnost. Jejich aplikace se ovšem v řadě otázek neobejde bez

---

²⁹ Směrnice SE neupravuje pracovněprávní vztahy a mzdové podmínky.

³⁰ HODÁL, Petr. Evropské právo obchodních společností. Praha : Linde Praha a.s., 2005. 267 s. ISBN 80-7201-520-6.

doplňkových ustanovení právního řádu, ve kterém sídlí společnosti zúčastněné na zakládání evropské společnosti.“³¹

Směrnice o SE vychází ze základní právní úpravy založené na principu smluvní volnosti. V praxi to znamená, že hlavní řídicí orgány osob, které se účastní na zakládání evropské společnosti, povinně vytvoří z řad zástupců zaměstnanců v jednotlivých členských státech tzv. *vyjednávací výbor (special negotiating body, besonderes Verhandlungsgremium)*. Tento výbor se bude účastnit všech jednání s řídicími orgány osob, která se budou zabývat formou a mírou zapojení zaměstnanců do záležitostí nově zakládané SE. Práce výboru začíná neodkladně po zveřejnění projektu založení evropské společnosti (čl. 3 odst. 1 směrnice o SE, § 47 odst. 3 zákona o SE). Cílem vyjednávacího výboru je dosažení písemné dohody s řídicími orgány zúčastněných společností, která bude upravovat míru a formu zapojení zaměstnanců na řízení budoucí evropské společnosti. Je stanoven i minimální obsah dohody a to v ustanovení čl. 4 směrnice o SE, resp. ustanovení § 54 zákona o SE. O dohodě, jejím přijetí či odmítnutí, je ve vyjednávacím výboru rozhodnuto hlasováním.³²

„Vyjednávací výbor a příslušné orgány zúčastněných společností by měly vyjednávat v dobré víře a spolupracovat za účelem dosažení dohody. Příslušné orgány zúčastněných společností se určí podle jejich vnitřní organizace; zásadně to budou výkonné orgány (představenstvo, jednatelé nebo správní rada), ale souhlas s dohodou si může vždy vyhradit valná hromada.“³³

Vlastní zapojení zaměstnanců do záležitostí společnosti je dle Směrnice o SE možno provádět třemi formami a to prostřednictvím *výboru zaměstnanců*.

Forma *informace*, umožňuje zaměstnanci nebo reprezentujícímu orgánu právo být v prioritně informováni o záležitostech SE a jejich dceřinných společnostech. Umožňuje jim to tak posoudit dopad plánovaných opatření a získávají dostatek časového prostoru pro přípravu konzultace.

Konzultace (projednávání) je již vlastním dialogem mezi zaměstnanci nebo jejich zástupci a příslušným orgánem SE, kde jsou vyjadřovány konkrétní názory na plánovaná opatření.

Vliv na složení orgánů SE, je třetí formou participace zaměstnanců a je uplatňován buď přímo zaměstnanci nebo orgánem, který je zastupuje prostřednictvím práva být volen, volit, jmenovat, navrhnout nebo nesouhlasit s volbou člena dozorčího či správního orgánu SE.

---

³¹ DĚDIČ, Jan a ČECH, Petr: Obchodní právo po vstupu ČR do EU aneb co všechno se po 1. květnu 2004 v obchodním právu změnilo?, 2. doplněné a aktualizované vydání, Praha: Bova Polygon, květen 2005. s. 212 ISBN 80-7273-122-X

³² Při hlasování má každý člen jeden hlas, ale je přihlíženo k počtu zaměstnanců, který je výborem reprezentován (požadavek dvojí většiny), a s ohledem i na různost zastoupení členských států (požadavek trojí většiny).

³³ HODÁL, Petr. Evropské právo obchodních společností. Praha: Linde Praha a.s., 2005. 267 s. ISBN 80-7201-520-6.

3.2.7 Zrušení a zánik SE

Nařízení o SE neobsahuje žádné zvláštnosti, které by upravovaly zrušení a zánik SE. Podstata aktu zrušení či zániku je obsažena v čl. 63 nařízení o SE s následujícím obsahem; ve věcech zrušení, likvidace, úpadku, zastavení plateb a podobných postupů se SE řídí právními předpisy, které by se vztahovaly na akciovou společnost založenou podle práva členského státu, ve kterém je umístěno její sídlo, včetně ustanovení o rozhodování valné hromady. Z uvedeného vyplývá, že SE mající sídlo společnosti v ČR se budou řídit beze změn úpravou § 68 a § 70 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

V souladu s čl. 65 nařízení o SE je povinností společnosti zveřejnit informace³⁴ o zahájení a ukončení řízení o zrušení, likvidaci, platební neschopnosti nebo zastavení plateb a dále další pokračování v činnosti, aniž by byly dotčeny vnitrostátní právní předpisy vyžadující další zveřejnění. Evropská společnost v ČR by zveřejnila výše uvedené povinné informace v Obchodním věstníku a provedla by zápis v obchodním rejstříku. Dalšími požadovanými úkony jsou;

- národní publicita, která spočívá ve zveřejnění každého provedeného výmazu v Úředním věstníku EU
- a nutnost zajištění výmazu SE z rejstříku členského státu, ve kterém má zmíněná SE sídlo; (v tomto případě je postupováno podle vnitrostátního práva daného státu).

Forma SE poskytuje v porovnání s EHVS více výhod a jeví se tedy jako velmi prestižní a moderní. Důležitými aspekty jsou možnosti fúzí a varianta holdingové společnosti, dále pak opora ve vnitrostátním právu akciových společností, což s sebou nese kontinuální navázání na zaužívané zvyklosti v podnikání a také jednotný management snižuje finanční režijní náklady.

3.3 Evropská družstevní společnost (Societas Cooperativa Europaea)

Evropská družstevní společnost (dále jen SCE) je historicky třetí a dosud nejmladší platnou evropskou nadnárodní obchodní společností. Mnohé členské státy řadí družstva mezi obchodní společnosti, od těchto zkušeností se odvíjí název evropského družstva (např. anglicky *European Cooperative Society*, *evropská družstevní společnost* a např. německy *Europäische Genossenschaft*, *evropské družstvo*).

---

³⁴ Dle čl. 13 nařízení o SE, kde je uvedeno, že zveřejňování listin a údajů o SE se provádí způsobem stanoveným v právních předpisech členského státu, ve kterém má SE sídlo, v souladu se směrnicí 68/151/EHS.

Evropská družstva byla zřízena z důvodu, aby mohla operovat na celoevropském trhu a nemusela v jednotlivých členských státech zakládat své pobočky. SCE je právnickou osobou, z čehož plyne její právní subjektivita, ta je nabývána až dnem registrace v rejstříku v tom členském státě, kde má sídlo. Při uvádění SCE tzv. do života byly v řadě aspektů realizovány zkušenosti získané s evropskou společností³⁵.

Rozdíl SCE od ostatních obchodních společností je patrný v zvláštních zásadách činnosti, patří k nim např.:

- zásada členské demokracie - jeden člen = jeden hlas, bez ohledu na velikost podílu
- demokratická struktura družstva – členové družstva nejsou jeho majiteli, členy mohou být zaměstnanci, zákazníci i dodavatelé
- zásada spravedlivé dělby zisku.

3.3.1 Právní úprava SCE a její historie.

Za právní základ společnosti je uváděno nařízení Rady ES č. 1435/2003, o statutu evropské družstevní společnosti ze dne 22. 7. 2003 (dále jen „nařízení o SCE“), doplněné směrnicí Rady 2003/72/ES, s ohledem na zapojení a podíl zaměstnanců na řízení SCE ze dne 22. 7. 2003 („směrnice o SCE“). Nařízení o SCE a směrnice o SCE nabyly účinnosti až tři roky od jejich publikace v Úředním věstníku ES, stalo se tak dne 18. srpna 2006. Oba předpisy jsou výchozím motivem pro aplikaci ve vnitrostátní právní úpravě v oblastech, na které je konkrétně odkázáno. Nezbytnou náležitostí firmy evropského družstva je dodatek, že před nebo za název je nutno uvádět „SCE“³⁶. Členským státům je uložena povinnost nakládání s SCE stejně jako s družstvy národními, které vycházejí ze základů práva státu, ve kterém SCE sídlí – aplikace principu nediskriminace³⁷.

V ČR byly v souvislosti s těmito právními normami vydány dva zákony, a to;

- zákon č. 307/2006 Sb., o evropské družstevní společnosti (zákon o evropském družstvu)
- zákon č. 308/2006 Sb., kterým se mění zákony v souvislosti s přijetím zákona o evropské družstevní společnosti.

---

³⁵ Úprava SCE je v mnohých bodech totožná s SE. Z tohoto důvodu jsou v této práci uvedeny jen oblasti rozdílné od ustanovení o SE.

³⁶ Čl. 10 odst. 2 nařízení o SCE

³⁷ Čl. 9 nařízení o SCE

3.3.2 Podmínky založení a zakladatelská dokumentace SCE

Při zakládání SCE je možné v mnohém postupovat totožně jako u SE čl. 2 o SCE taxativně vymezuje způsoby, kterými lze evropské družstvo založit, taktéž s ohledem na tzv. nadnárodní prvek. Ovšem zase na druhé straně je zde již možné pozorovat jistý vývoj v nařízení o SCE.

Evropské družstvo je možno založit pěti způsoby, a to:

1. *fúzí národních družstev* – zakládání je realizováno podle práva členského státu, jejichž zapsané sídlo a hlavní správa ležena území ES a řídí-li se alespoň dvě tato družstva právem různých členských států.
2. *transformací družstva* – založení podle práva členského státu, se splněním dvouletou podmínkou existence dceřiné společnosti nebo provozovny.
Toto jsou dva podobné způsoby založení s SE, ovšem na rozdíl od SE je možné založit SCE jako nový subjekt, tzv. „na zelené louce“
3. *založeno nejméně pěti fyzickými osobami* s bydlištěm minimálně ve dvou různých členských zemích
4. *založeno za účasti minimálně 5-ti fyzických osob a společností*³⁸ a dalších právnických osob založených podle práva členského státu, které mají bydliště na území nebo se řídí právem alespoň dvou různých členských států
5. *založeno dvěma společnostmi* a dalšími právnickými osobami založenými podle práva členského státu, které se řídí právem alespoň dvou různých členských států

Každá SCE³⁹ se zapisuje do rejstříku určeného právními předpisy toho členského státu, ve kterém má sídlo a v souladu s právem, kterým se řídí akciové společnosti tohoto státu. Podmínkou zápisu je uzavření dohody o zapojení zaměstnanců v souladu se směrnicí o SCE. Splněním této podmínky a zápisem do rejstříku SCE vzniká. Co se týče zveřejňování listin a údajů, aplikuje se na SCE obdobné právo jako u akciové společnosti, tedy v členském státě, ve kterém má SCE sídlo.

Stejně jako u SE vznik musí být zveřejněn v Úředním věstníku EU.

Stanovy jsou zakladatelským dokumentem, definované v nařízení o SCE, stejně jako v nařízení o SE.

---

³⁸ Ve smyslu čl. 48 Smlouvy o založení ES

³⁹ Nařízení o SCE čl. 11

Stanovy jsou zakládajícími členy zpracovány v písemné formě a musí plně akceptovat nařízení o SCE⁴⁰ a předpisy pro zakládání družstev platné v členském sídelním státě.

Zakládající členové platnost stanov stvrzují svými podpisy.

3.3.3 Členství, práva a povinnosti členů SCE.

Jak jsem již uvedla v úvodní kapitole evropské družstevní společnosti, je zde uplatňována demokratická struktura družstva, tedy členství mohou nabývat fyzické i právnické osoby, pokud není stanovami určeno jinak.

Organizační struktura SCE je obdobná jako u SE, kde nejvyšším orgánem je valná hromada.

Cílem členské základny SCE, tedy tzv. *předmětem činnosti SCE*⁴¹, je rozvoj sociální, hospodářské činnosti (např. uzavírání smluv na dodávky zboží, služeb, ale i na výkon pracovní činnosti družstvem poskytované) a uspokojování svých potřeb (podporou aktivit svých členů). Členy družstva mohou být i osoby, které nebudou produkty, zboží či služby družstva využívat, ale již od prvopočátku budou patřit mezi tzv. *investory - neuživatele*. Tato skutečnost však musí být povolena právními předpisy členského státu sídla SCE a schválena valnou hromadou nebo jiným orgánem, který byl valnou hromadou či stanovami k tomuto úkonu zmocněn.

V rámci ČR není varianta členů investorů neuživatelů možná, není zakotvena v zákonu o SCE.

Členství v SCE může být taktéž podmíněno požadavkem úpisu konkrétní částky základního kapitálu nebo splněním jiných podmínek vztahujících se k předmětu činnosti SCE.

Členství musí být schváleno představenstvem nebo správní radou. V případě zamítavého stanoviska, může žadatel o členství podat odvolání k valné hromadě.

Z členství v SCE jsou apriori vyloučeny dvě skupiny osob. Do jedné skupiny patří ty osoby, které podle právních předpisů členského státu, kde má SCE sídlo, nemohou být členy odpovídajícího orgánu družstva, jež se řídí právem tohoto státu. Druhá skupina je tvořena osobami, které nemohou být členy SCE, jež se řídí právem některého členského státu, na základě soudního nebo správního rozhodnutí vydaného v některém členském státě.

---

⁴⁰ Na rozdíl od SE je nutno dle čl.1 odst. 2 nařízení o SCE rozlišujeme dva základní modely, v prvním případě, kde členové neručí za závazky, pouze do výše nesplaceného podílu na základním kapitálu – tzv. *evropské družstvo s ručením omezeným*, kde musí být dodatek „s ručením omezeným“ povinně uváděn. Druhým modelem je SCE bez dodatku, kde členové ručí automaticky celým svým majetkem neomezeně.

⁴¹ Čl.1 odst.3 nařízení o SCE

Jedním zajímavým specifikem SCE je povinnost vedení abecedního seznamu všech členů patřících do řad tohoto družstva, s uvedením jejich adresy a počtu i kategorií podílů každého člena. Každý, kdo má bezprostřední odůvodněný zájem, může na žádost nahlížet do seznamu a obdržet kopii celého nebo části seznamu za úplaty nepřevyšující správní náklady s tímto úkonem spojené.

Důležitost seznamu tkví také v tom, že je do něj zapisována každá operace, která má ve svém důsledku změnu rozložení základního kapitálu nebo jeho zvýšení či snížení. Zápis je proveden nejpozději v měsíci následujícím po měsíci, v němž došlo ke změně.

Stejně jako v EHZS a SE, tak i v SCE plynou členům práva přímo z nařízení o SCE. K základním právům patří *tzv. právo hlasovací* – každý člen má možnost se vyjádřit k bodům zahrnutým v jednání a může o nich hlasovat. Při schvalovací proceduře formou hlasování má každý člen bez ohledu na množství podílů jeden hlas – *zásada členské demokracie* (viz bod 3.3). V nařízení o SCE je však dána možnost drobné variability, pokud je to v rámci působnosti právního předpisu členského státu, kde má SCE sídlo, kdy je možno počet hlasů každému členu stanovami upravit; buďto se přidělují počty hlasů členům s ohledem na účast na družstevní činnosti v jiné než kapitálové formě, nebo se počet hlasů upravuje podle účasti člena na činnosti družstevní a to i včetně účasti kapitálové v SCE.

Zvláštností stanov je to, že mohou umožnit hlasování jak cestou poštovní tak i elektronickou. Ve stanovách mohou být ošetřeny varianty hlasovacích práv členů neinvestorů, tzv. investorů.

Mezi další práva člena SCE patří *právo na zpřístupnění informací* k informacím o SCE, které jsou v rozhodovací pravomoci valné hromady. Prakticky aplikace práva na zpřístupnění informací probíhá následujícím způsobem. Nejprve člen, který má o informace zájem, musí valnou hromadu o ně požádat, následovně jsou mu řídicím či správním orgánem poskytnuty. Existují však dva případy, kdy je v souladu s nařízením o SCE, v pravomoci těchto orgánů požadované informace neposkytnou. Omezení nastupuje v tom okamžiku, kdyby poskytnutí informací mohlo v konečném důsledku způsobit vážnou škodu nebo by porušovalo zákonnou povinnost mlčenlivosti.

3.3.4 Kapitálové hospodaření v SCE a závazky z něj vyplývající.

Zakládající členové družstva mají povinnost vkladu *základního kapitálu*, obdobně jako u SE je možno tento kapitál vyčíslit v eurech (SCE uvnitř eurozóny), ale i v národní měně. Minimální výše upsaného základního kapitálu činí 30 000,-- eur, může být rozdílné v případě jiné právní úpravy sídelní země SCE. Ve stanovách je uveden minimální počet upsaných

podílů pro nabytí členství v SCE. Nepeněžité vklady musí být v den upsání 100% splaceny a u peněžních vkladů musí být splaceno 25%.

Rozdíl u SCE oproti SE je jednak zřejmý na první pohled, upsaný kapitál SCE je čtyřikrát nižší než u SE, dále pak nařízení o SCE umožňuje jistou proměnlivost tohoto kapitálu spočívající v jeho zvýšení (doplňkové úpisy členů či přijetí nových členů) či snížení (částečné nebo úplné odkoupení podílu⁴²) – výhodou je, že při takto provedené změně není nutno provádět změnu stanov ani zveřejnění v obchodním rejstříku není požadováno.

Aktuální výše základního kapitálu je jednou ročně (na konci hospodářského roku) uváděna při schvalování roční uzávěrky a porovnávána se stavem kapitálu v předcházejícím období⁴³.

Základní kapitál je rozdělený na akcie na jméno s jmenovitou hodnotou, která je v rámci jednoho druhu totožná. Výši jmenovité hodnoty vydaných podílů je možno upravit sloučením = zvýšení nebo rozdělením = snížení. Podíly (akcie) družstva jsou v souladu s nařízením o SCE převoditelné na jiné členy nebo na třetí osoby, které se následně členy stanou, a to za podmínek uvedených ve stanovách SCE.

Od existence základního kapitálu se dále odvíjí, podobně jako u SE, ručení členů za závazky SCE. V případě SCE členové ručí maximálně do výše upsaného kapitálu, a to u tzv. evropského družstva s ručením omezeným, tento dovětek (*s ručením omezeným*) je nutno v názvu SCE uvádět. Pokud jsme doposud shledávali jisté podobnosti se SE je třeba na tomto místě upozornit na důležitou odlišnost. Ve stanovách SCE je možno zakotvit ručení členů SCE ve výši celého svého majetku!⁴⁴

Evropské družstvo je také dle čl. 64 odst. 1 nařízení o SCE oprávněno, opět v souladu se stanovami, vydávat jiné cenné papíry (než podíly) včetně dluhopisů. Z pořízení tohoto cenného papíru plynou zvláštní pravidla, nabyvatel může být členem SCE, ale nemusí, ovšem v druhém případě na něj není jako na člena pohlíženo (není mu přiznáno hlasovací právo).

Z druhé strany držitelům těchto cenných papírů mohou být přiznány jisté výhody blíže specifikované ve stanovách SCE, jednou z výhod je právo účasti na valné hromadě SCE⁴⁵. Pro majitele těchto cenných papírů mohou být stanovami upraveny zvláštní schůze, kde se mohou vyjadřovat k usnesením valných hromad SCE, která by mohla nějakým způsobem

---

⁴² Při zpětném odkupování podílu musí být pamatováno na minimální částku zapisovaného základního kapitálu, který nesmí pod tuto hranici poklesnout. V případě hrozby porušení minimální hranice základního kapitálu je odkup pozastaven.

⁴³ Čl. 4 odst. 8 nařízení o SCE.

⁴⁴ Čl. 1 odst. 2 nařízení o SCE

⁴⁵ Čl. 58 odst. 2 nařízení o SCE.

omezit jejich práva a zájmy. Stanoviska, přijatá na této zvláštní schůzi, budou následně projednávána na valné hromadě SCE.

3.3.5 Participace zaměstnanců na řízení SCE.

Podmínky pro zapojování zaměstnanců do řízení SCE jsou, stejně jako u SE (viz bod 3.2.6 této diplomové práce), pro SCE podrobněji specifikovány ve směrnici Rady 2003/72/ES ze dne 22. července 2003 (směrnice SCE). Na rozdíl od SE se směrnice SCE velice podrobně a ze široka zabývá záležitostmi zaměstnanců, takže může být použita téměř bez dalších pracovních a zaměstnaneckých předpisů. SCE je zcela novým a specifickým typem obchodní společnosti a při sestavování směrnice SCE byli již zapracovávány zkušenosti získané z participace zaměstnanců na činnosti SE.

Směrnice rozlišuje zda SCE vzniká fúzí, přeměnou z národního družstva či založením právnickými osobami na straně jedné (viz úprava části druhé směrnice SCE), anebo založením fyzickými osobami či fyzickými osobami a jednou právnickou osobou na straně druhé (viz. úprava části třetí směrnice SCE). Část druhá směrnice SCE (čl. 3 až 7) včetně navazujících podpůrných ustanovení kopíruje úpravu vyjednávací procedury vymezenou ve směrnici SE, lze tedy odkázat na výklad k SE.

Při zakládání družstva je nutno brát zřetel i na předpokládaný počet zaměstnanců, v případě, že je SCE zakládána fyzickými osobami nebo fyzickými osobami a jednou právnickou osobou a SCE plánuje zaměstnávat nejméně 50 zaměstnanců alespoň ve dvou státech, je možno držet se ustanovení čl. 3 až 7 směrnice SCE. Situace, kdy není dodržena hranice 50 zaměstnanců nebo jsou zaměstnáváni pouze v jednom státě. Na takovou SCE se aplikují pouze národní úpravy těch členských států, ve kterých má družstvo své sídlo. Nadnárodní úpravu nelze v tomto případě použít.

Zaměstnanci SCE na rozdíl od zaměstnanců SE mají vedle práva na účast na valné hromadě dokonce i právo hlasovat. V rámci právní úpravy v ČR se ovšem hlasovací právo neumožňuje, a to z důvodu, že vznik tohoto práva je vázán na srovnatelnou úpravu v národním družstevním právu a české právo nezná podobný institut.

Směrnice SCE byla do národního práva ČR implementována ustanoveními zákona o evropském družstvu⁴⁶. V části druhé je konkrétně řešeno právo zapojování zaměstnanců, což v právní úpravě ČR je chápáno jako přímé či nepřímé zapojování zaměstnanců SCE do rozhodování orgánů SCE.

---

⁴⁶ Zákon č. 307/2006 Sb., o evropské družstevní společnosti, ve znění pozdějších předpisů

Právo na zapojování je právem na informace a projednání, právem volit a být volen, právem jmenovat, doporučovat ale i souhlasit či nesouhlasit s volbou (jmenováním) členů správní rady, kontrolní komise SCE. Pro další varianty participace zaměstnanců na řízení SCE platí složitá pravidla v zákoně o evropském družstvu obsažená.

3.3.6 Finanční hospodaření SCE – specifika.

Specifikem v hospodaření SCE od ostatních evropských obchodních společností je použití zisku. Pravidla vycházejí ze stanov družstva a přednostně vyžadují tvorbu *rezervního fondu*. Rezervní fond (RF) je tvořen nejméně 15% ze zisku za dané účetní období po odečtení neuhrazených ztrát minulých let. Částka odvodu do fondu může být snížena teprve po dosažení předepsané minimální výše RF, tedy minimální výše základního kapitálu, což představuje již zmíněnou částku 30 000,--eur. Zisk je možno použít na výplatu dividend členům, výplata je upravena stanovami, a jejich výše je odvozována od uskutečněných obchodů jednotlivých členů s SCE nebo prací pro ni provedených.

Zisk může být také mezi členy rozdělen, ale přichází v úvahu jen ta část zisku, která zbude po odečtení přídeľu do RF, vyplacených dividend a přenesené ztráty z předcházejícího období.

Zisk je možné v souladu s nařízením o SCE rozdělit třemi způsoby:

- přenést do dalšího období
- odvést do zákonného nebo stanovami určeného rezervního fondu
- nebo poskytnout na výnos ze splacených vkladů a jejich ekvivalentů ve formě platby v hotovosti nebo přidělení podílů.

Ovšem je také možné, dle stanov, rozdělení zisku zcela vyloučit. Dle nařízení o SCE čl. 65 odst. 3 v případě ukončení členství v SCE nevzniká žádný nárok na podíl z vytvořené zákonné rezervy.

3.3.7 Zánik členství v SCE, zrušení a zánik SCE.

Důvody pro zánik členství jsou pevně zakotveny v nařízení o SCE⁴⁷. Těmi například jsou; důvody závažného porušení svých povinností nebo důvody jednání v rozporu se zájmy SCE nebo z důvodu převodu všech podílů na jiného člena (fyzickou či právnickou osobu), který pak nabyt členství (pokud je to stanovami umožněno), dále pak je zánik členství smrtí,

---

⁴⁷ Čl. 15 odst. 1 nařízení o SCE

úpadkem apod., vše je však přesně určeno stanovami nebo právními předpisy sídelního státu SCE.

V nařízení nejsou opomenuty pojmy „vystoupení“ a „vyloučení“. Vystoupit může každý člen z důvodu nesouhlasu s novými stanovami⁴⁸, který svůj nesouhlas vyjádřil na valné hromadě. Vystoupení je tedy úkon učiněný na základě svého rozhodnutí.

Vyloučení člena je v kompetenci správního nebo řídicího orgánu SCE. Proti vyloučení může člen použít institut odvolání, který je možno podat k valné hromadě. Zánikem členství má člen právo jen na vyplacení svého podílu na upsaném základním kapitálu. Nemusí však být v původní výši, jelikož může být snížen o poměrnou část případných ztrát, které jsou k tíži základního kapitálu SCE.

„Ve věcech zrušení, likvidace, úpadku, zastavení plateb a podobných řízení se SCE řídí právními předpisy, které se vztahují na družstvo založené podle práva členského státu, ve kterém se nachází její sídlo, včetně ustanovení o rozhodování valné hromady.“⁴⁹

Tyto důležité informace o zahájení a ukončení řízení o zrušení, dobrovolném zrušení, úpadku, likvidaci, zastavení plateb ale i každé rozhodnutí o pokračování v činnosti musí být dle nařízení o SCE zveřejněny.

V ČR je problematika zrušení, likvidace zakotvena v § 254 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.

Také družstva se dočkala své nadnárodní formy ve formě SCE, která umožňuje působení v rámci celé EU, využívání svého právního postavení, ale i aplikací statutu SE poskytovaným akciovým společností. SCE by se tak mohla vést k zkvalitnění legislativy a vytvoření příznivějšího prostředí pro vznik nových SCE.

---

⁴⁸ Novými stanovami by byly zavedeny nové povinnosti v platbách či v poskytování služeb, nebo rozšíření stávajících povinností členů SCE, dále v případě prodloužení 5-ti leté lhůty stanovené pro vystoupení člena z SCE

⁴⁹ Čl. 72 nařízení o SCE

4. Novinka mezi evropskými společnostmi – Evropská soukromá společnost.

4.1 Vývoj myšlenky Evropské soukromé společnosti

Evropské hospodářské zájmové sdružení otevřelo v roce 1985 cestu obchodním společnostem v ES, od roku 2001 je vytvořen statut Evropské společnosti, vývoj pokračuje v roce 2003 vytvořením Evropské družstevní společnosti a kudy se bude ubírat nyní?

Ani jedna z výše uvedených právních forem nespĺňuje potřeby malých a středních firem, které představují 99% společností v EU. Nejvíce pracovních míst je tvořeno těmito malými a středními firmami s 250 a méně zaměstnanci a maximálním obratem 50 miliónů eur. V rozvoji podnikání v rámci EU jsou jim ovšem kladeny nemalé byrokratické překážky. Od roku 2003 je dalším horkým tématem pro malé a střední podniky (MSP) návrh zavedení jednotné právní formy nazvané Evropská soukromá společnost neboli Société privée européenne (SPE). Již při zrodu našla tato myšlenka podporu obchodních společností a průmyslových podniků. Realizační studie k návrhu SPE spatřila světlo světa již prosinci roku 2005. Návrh nařízení byl součástí plánu zaměřeného na modernizaci práva obchodních společností, ale i jednou z priorit dokumentu „Jednotný trh pro Evropu v 21. století“, jehož cílem bylo neustálé zlepšování možností pro podnikání.

V období 9. října 2007 až 19. listopadu 2007 (European Business Test Panel) bylo provedeno statistické zjištění v oblasti SPE formou dotazníku v zemích EU⁵⁰. Výsledné shrnutí je součástí Přílohy č. 1 této diplomové práce.

Dne 25. června 2008 byl Evropskou komisí přijat konečný návrh zákona o malých podnicích pro Evropu jako součást balíčku opatření vytvořeného pro pomoc malým a středním podnikům tzv. Aktu o drobném podnikání (Small Business Act - SBA). Návrh zákona stanoví deset zásad⁵¹, které čekají na přijetí na nejvyšší politické úrovni. Evropská komise určila čtyři oblasti, které se nejvíce dotýkají malých a středních podniků, kde je nutno navrhnout novou legislativu. Jsou to tyto oblasti:

1. *Nařízení o blokových výjimkách pro státní podporu* zjednoduší postupy a sníží náklady, bude mít za důsledek zvýšení míry podpory MSP, větší dostupnost podpory na vzdělání, výzkum a vývoj, ochranu životního prostředí a další formy podpory
2. Vytvoření *statutu evropské soukromé společnosti SPE* a tím jednotných zásad ve všech členských státech, aby pokud se podnikatel rozhodne pro statut evropské

---

⁵⁰ Dostupné [on line] na - http://ec.europa.eu/yourvoice/ebtp/consultations/epc/epc_cs.pdf [cit. 27. dubna 2010]

⁵¹ Deset zásad, např. poskytnutí nové příležitosti zbankrotovaným podnikům, usnadnění přístupu k finančním prostředkům a umožnění malým a středním podnikům, aby využily problematiku životního prostředí ve svůj prospěch.

soukromé společnosti získal úsporu jak časovou tak i finanční (snížení nákladů v oblasti právní, správní a administrativní)

3. Úprava DPH s možností žádosti o *snížení sazby DPH na místě prováděné služby, služby s vysokým podílem lidské práce nevyjímaje* (omezení jen s dopadem pro MSP)

4. Změnou směrnice o *opožděných platbách* zajistit, aby malé a střední podniky obdržely platby během stanovené 30 denní lhůty.

Cílem předloženého návrhu, statutu evropské obchodní společnosti, bylo vytvoření univerzálního typu evropské společnosti, jejíž minimální jmění by činilo pouhé jedno euro. Daný krok by měl být impulsem pro rozvoj malého podnikání a měl by být usnadněním života malým podnikům.

Návrh SPE je diskutován v Pracovní skupině Rady EU pro právo obchodních společností (G4). V evropském parlamentu byl projednáván již v roce 2007, 2009.

Sama Evropská komise (EK) hledala řešení současných negativních aspektů ochromujících činnost MSP v rámci společného trhu. V návrhu nařízení o SPE předložila tyto čtyři možnosti řešení:

- 1) s odkazem na současnou právní úpravu ponechat stav současný
- 2) provést harmonizaci práva obchodních společností členských států EU
- 3) revidovat statut o SE, provést jeho zlepšení a přizpůsobení potřebám MSP
- 4) vytvořit návrh nového nařízení upravující jen oblast MSP

Konečné rozhodnutí EK padlo na vytvoření nového statutu o SPE, která bude založena na společných pravidlech a shodné právní formě pro všechny členské státy EU.

4.2 Projekt Evropské soukromé společnosti⁵²

Z návrhu komise vyplývá, že SPE bude moci založit jak osoba fyzická, tak i právnická. Může takto vzniknout společnost zcela nová, společnost sloučením či rozdělením nebo oddělením od již vzniklého podniku. Výše základního jmění je navrhována v symbolické hodnotě jednoho eura. Ovšem i tato částka je diskutována a zůstává oblastí v projektu neuzavřenou.

V některých zemích totiž vyvolává dojem, že nízká sazba základního vkladu bude podněcovat podnikatele k zakládání nekorektních firem. Přesto došlo mezi členskými státy

---

⁵² Dostupné [on line] na <http://eu.komora.cz/evropska-soukroma-spolecnost.php> - Prosazování zájmů českých podnikatelů ve strukturách EU [cit. 27. dubna 2010]

ke shodě v tom, že by výše základního jmění měla být podstatně nižší než u Evropské družstevní společnosti (30 000,-- eur). SPE by měla být výhodnou formou pro podnikatele s přeshraniční působností, ale ani ta by neměla být podmínkou.

Při realizaci tohoto projektu jsou akceptovány zkušenosti již získané s chodem ostatních evropských obchodních společností a cílem je, aby nařízení o SPE konkretizovalo jen ta nejdůležitější pravidla (vznik, založení, rozhodování, majetkové vztahy). Další pravidla by byla definována ve stanovách SPE.

Samotný návrh nařízení o statutu SPE je zpracován do deseti kapitol:

I. Obecná ustanovení.

Evropská soukromá společnost je právnickou osobou, „společností s ručením omezeným“, jejíž společníci ručí za závazky společnosti do výše upsaného podílu. SPE je soukromou společností s na veřejném trhu neobchodovatelnými akciemi a může být založena jedním či několika společníky⁵³.

SPE je primárně upravena nařízeními a stanovami společnosti, další úpravy vycházejí z národního práva sídelního členského státu.

II. Založení a vznik společnosti.

Založení společnosti může být realizováno dle úpravy ve statutu o SPE, fúzí, rozdělením již společnosti existující, lze také přeměnou. Sídlo společnosti a hlavní správa může být v jednom z členských států, ovšem dle rozsudku ESD CENTROS⁵⁴ může být hlavní správa i v různých členských státech.

Zakladatelem společnosti může být fyzická i právnická osoba bez přeshraničního prvku. Vlastní procedura založení by měla být totožná jako pro národní právní formy. Nově zapsané SPE by měly být jednou ročně členskými státy notifikovány Evropské komisi. Název společnosti by měl být doplněn zkratkou SPE.

Podmínkou založení je písemná forma stanov, které musí být podepsány všemi společníky.

III. Obchodní podíly.

Základní práva a povinnosti společníků v oblasti podílů jsou upravena flexibilně. SPE bude oprávněna vydávat kmenové a prioritní akcie. Podíly musí být zapsány v seznamu společníků, který je spravován řídicím orgánem SPE.

---

⁵³ Čl. 48 SES

⁵⁴ Rozhodnutí ESD ve věci Centros (C-212/97) - Členské státy nesmějí znemožňovat působení společností, jež ve svém domovském státu působí pouze formálně.

IV. Kapitál.

Základním minimálním kapitálem SPE je 1 euro. Opět velmi flexibilní úprava, která skýtá široké možnosti volby výše kapitálu s ohledem na potřeby firmy. Ochrana věřitelů a třetích stran bude zajištěna (Certifikát solventnosti,...). Kapitálové hospodaření musí být zakotveno ve stanovách SPE.

Společníci ručí do výše svých vkladů dle vnitrostátního práva. Jednotně je v nařízení o SPE upravena pravidla poskytování plnění ve prospěch společníků (vznik dluhu, odkoupení dividend, odkoupení vlastních podílů SPE) z aktiv SPE.

Dodatečné podmínky a jiná případná omezení jsou zakotvena ve stanovách SPE

V. Organizace SPE.

Nařízení je i v otázce stanovení vnitřní organizace společnosti do značné míry flexibilní. Opět je možná volba mezi strukturou monistickou tzv. **one-tier board** nebo dualistickou tzv. **two-tier board**. Volba struktury i organizační záležitosti ohledně valné hromady jsou uvedena ve stanovách společnosti.

Článkem č. 27 nařízení taxativně uvádí ta usnesení, která musí být všemi společníky přijata, dále pak jsou společníky přijímána nejdůležitější rozhodnutí např. změna stanov, změna výše kapitálu, případná fúze, apod. Další závažná rozhodnutí jsou přijímána kvalifikovanou většinou 2/3 hlasů. Ručení společníků je společné a nerozdílné.

VI. Účast zaměstnanců .

Participace zaměstnanců malých firem je sice možná jen v některých státech (Dánsko a Švédsko), nicméně jsou statutem o SPE zajištěna práva zaměstnanců i v případě přemístění společnosti do jiného členského státu. Základy participace zaměstnanců vychází ze směrnice o přeshraniční fúzi kapitálových společností (2005/56/EC). Další práva zaměstnanců vychází z vnitrostátních legislativních úprav.

VII. Přemístění sídla SPE.

V návrhu nařízení o statutu SPE je dána možnost přemístění společnosti do jiného členského státu, aniž by došlo ke ztrátě právní subjektivity či likvidaci společnosti. S ohledem na ochranu práv třetích osob nelze přemístit sídlo společnosti v průběhu její likvidace. Stejně jako u jiných obchodních společností platí i zde, že o přesunu společnosti je vypracován podrobný harmonogram s uvedením všech podmínek a jsou s ním seznámeni jak vlastníci, zaměstnanci , tak i třetí strany. Je v pravomoci členského státu, aby určil oprávněné orgány ,které budou schvalovat transfer a vydávat certifikát. Na základě předložení stanov, návrhu na přemístění

a certifikátu kompetentnímu orgánu v novém členském státě bude společnost zaregistrována a původní sídelní stát provede výmaz z rejstříku.

VIII. Restrukturalizace, zrušení a neplatnost.

V případě provedení restrukturalizace, tedy přeměně, fúze, rozdělení SPE, případně ke zrušení, likvidaci, pozastavení plateb či úpadku, jsou tyto úkony plně v kompetenci vnitrostátního práva.

IX. Doplnující a přechodná ustanovení.

Pokud je SPE registrovaná v členském státě mimo eurozónu⁵⁵ má možnost vyjádřit svůj základní kapitál a zpracovat účetní uzávěrku v národní měně sídelního státu. Je mu však i dána možnost použití měny euro.

X. Závěrečná ustanovení.

Účinnost tohoto nařízení se předpokládá dnem 1. července 2010. K tomuto datu mají členské státy povinnost přizpůsobit své právní řády tomuto nařízení, zajistit procesní pravidla pro umožnění zápisu do rejstříku, přemístění sídla SPE a sankcí za porušení stanov a nařízení.

K nařízení jsou připojeny tři přílohy:

Příloha č. I - je věnována překladům SPE do národních jazyků

Příloha č. II - formulář pro notifikaci přemístění

Příloha č. III - taxativní výčet záležitostí, které mají zakladatelé povinnost definovat ve stanovách společnosti (např. podíly, organizační strukturu, rozhodovací proces,..)

4.3 Vývoj SPE v druhé polovině roku 2009 – vliv českého a švédského předsednictví

České předsednictví v Radě EU⁵⁶ se stejně jako předcházející francouzské předsednictví snažilo zabývat velmi intenzívně návrhem o SPE.

Přes veškeré snahy se nepodařilo nařízení přijmout. Spornými byly body, týkající se základních principů SPE, a to např. výše základního jmění, nepeněžní vklady, participace zaměstnanců na řízení, přeshraniční aspekt. Při vytváření nařízení o SPE se vychází také ze zkušeností negativních aspektů SE, která se spíše přibližuje společnosti akciové.

V Evropském parlamentu proběhla procedura konzultace o názvu SPE a bylo vydáno stanovisko Evropského parlamentu k SPE ke společnosti jako celku. O návrhu hlasovalo plénum Evropského parlamentu 10. března 2009 a přijalo upravený text. Byly zohledněny

---

⁵⁵ Státy eurozóny – Belgie, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Španělsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Kypr, Malta

⁵⁶ První polovina roku 2009

a zaneseny požadavky v otázkách definice, sídla, stanov, transferu podílů, odstoupení podílníků, snížení kapitálu, práva a závazky podílníků, nebyla opomenuta ani otázka participace zaměstnanců, vztah členských států k eurozóně, arbitrážní řízení.

Projednávání se přeneslo i na představitele švédského předsednictví v Radě EU.

V České republice se otázkou návrhu zabývala 14. listopadu Poslanecká sněmovna (Výbor pro EU) a ta ji vzala na vědomí, stejné stanovisko zaujal dne 29. října 2009 Senát⁵⁷. Ministerstvo spravedlnosti je v ČR gestorem projektu a návrh konzultuje s ostatními ministerstvy a se zástupci podnikatelské sféry.

4.4 SPE a její přínos pro podnikatele v ČR

SPE by byla vlastně podobnou formou podnikání jako je v ČR společnost s ručením omezeným umožňujícím rozvinout své podnikatelské aktivity do členských zemí v rámci EU a není nutné měnit statut společnosti.

Rozdílem mezi společnostmi s ručením omezeným v ČR a SPE je již ve výši základního vkladu, který u s. r. o. je 200 000,--Kč což u SPE představuje po přepočtu částku 8 300,--eur. Kdežto pro založení SPE je zapotřebí základního vkladu ve výši 1,--eur.

Dalším rozdílem je participace zaměstnanců na řízení společnosti, která je pravidlem v ČR jen u akciových společností a spočívá převážně v možnosti volby zástupce zaměstnanců do dozorčí rady v případě, že je ve společnosti zaměstnáno více jak 50 zaměstnanců.

Evropská komise provedla v roce 2009 průzkum mezi 500 podnikateli a 70% z nich vidí hlavní překážku přeshraničního obchodu v rozdílných právních úpravách v oblasti obchodního práva, zaměstnávání pracovníků, ochrany práv průmyslového a duševního vlastnictví. Z uvedeného vyplývá nutná značná administrativní zátěž pro podnikatele. Proto by přivítali jednotný legislativní rámec pro právní formu napříč EU bez odkazů na národní legislativu a flexibilní nástroj pro založení, vznik a strukturu řízení podniku.

Jen 8% z evropských MSP je zapojeno do přeshraničního obchodu a jen 5% má v zahraničí pobočky nebo joint ventures.⁵⁸ Dle vyjádření stanoviska České hospodářské komory⁵⁹ založení společnosti v ČR představuje výdaje cca ve výši 20 000,-- eur a deset různých procedur trvajících 17 dní. Při založení SPE by firma mohla uspořit od 10 do 20 000,--eur v každém státě.

---

⁵⁷ Senátní tisk č. A 113/06

⁵⁸ Je forma spolupráce dvou či více podniků nebo organizací v různých zemích, např. švédsko-japonský Sony - Ericsson

⁵⁹ Dostupné[on line] na <http://eu.komora.cz/evropska-soukroma-spolecnost.php> [cit. 29. dubna 2010]

Správa pobočky v zahraničí s sebou nese náklad v rozmezí 1 000,-- až 8 000,--eur, což by při založení SPE představovalo úsporu ve stejné výši. Přínos pro české podnikatele je možné tedy považovat za pozitivní a usnadňující přeshraniční podnikání.

5. Vlastní poznatky o evropských obchodních společnostech v podmínkách ČR.

5.1 Zakládání společností.

Na základě získaných teoretických vědomostí jsem se zaměřila na získání informací o zakládání a fungování evropských akciových společností SE v ČR. A poznatek? Na vznik evropských akciových společností zareagovaly viditelně převážně podnikatelské subjekty, které zakládají ready - made⁶⁰ evropské společnosti a připravují je tak k dalšímu přímému prodeji⁶¹. Výhodou tohoto podnikatelského záměru je možnost rychlé aktivace firmy a její univerzální dostupnost.

V obchodním rejstříku je možné vedle standardních českých obchodních společností nalézt nově založené evropské akciové společnosti určené k prodeji.

Pátráním na internetu jsem, výhradně s jednou výjimkou viz kap. 5. 2, našla jen tyto, k prodeji připravené, evropské akciové společnosti SE.

5.1.1 JUDr. Jiří Švihla a jeho úzká specializace v oboru evropského práva.⁶²

Při získávání praktických informací k tématu mé DP jsem měla možnost se také seznámit s advokátem JUDr. Jiřím Švihlou z Českých Budějovic, který je zakladatelem první české evropské akciové společnosti se sídlem v Lichtenštejnském knížectví (prvá SE na území FL⁶³). Při realizaci této nadnárodní fúze byla použita metoda, poprvé v Evropě někým zrealizovaná. Originalita, jedinečnost a výjimečnost této metody spočívá v tom, že při předemtné nadnárodní fúzi sloučením došlo ke kumulaci dvou kroků a to provedení nadnárodní fúze, ústící ve vznik SE, tj. transformaci nástupnické společnosti ke dni zápisu fúze z akciové společnosti na SE, se současným umístěním sídla takto vzniklé SE do Lichtenštejnského knížectví, tedy mimo stávající sídla obou fúzujících společností.

---

⁶⁰ Za ready-made společnost je označována společnost již zapsaná v obchodním rejstříku, které ovšem nikdy nevyvíjela činnost, byla založena k dalšímu převodu.

⁶¹ Dostupné [on line] na např.: www.prodej-ready-made-spolecnosti.cz/kontakt.htm,
www.eurospolecnosti.cz/spolecnosti.php [cit. 29. dubna 2010]

⁶² JUDr. Jiří Švihla souhlasil s uveřejněním informací uvedených na jeho internetových stránkách, dostupné [on line] na <http://www.svihla-advokat.eu/cz/index.php?doc=specializace> [cit. 27. dubna 2010]

⁶³ Fürstentum Liechtenstein – vnitrozemský alpský ministát – 4. nejmenší svojí rozlohou 160m²

Tato zkušenost (v ČR zatím ojedinělá) je použitelná nejen pro zakládání dalších SE, ale též pro budoucí nadnárodní fúze. Při založení první SE došlo k získání zkušeností s vyřešením participace zaměstnanců. Byl dán základní přehled (znalost) o prováděcích zákonech k SE v Rakousku, Německu, Lichtenštejnsku a Slovensku. JUDr. Jiří Švihla poskytuje právní servis při realizaci nadnárodní fúze (zakončené založením SE či bez založení SE), byť pouze ve vztahu k zúčastněné, zanikající, fúzující a.s. se sídlem na území v České či Slovenské republice. Při diskusi s panem JUDr. Jiřím Švihlou jsem dostala svolení zveřejnit jeho tzv. memorandum, které je umístěno na internetových stránkách jeho advokátní praxe, memorandum na téma „Význam evropské společnosti - SE pro české a zahraniční investory“⁶⁴ je Přílohou č. 2.

5.2 Fungující evropské společnosti v České republice

K fungujícím evropským společnostem v ČR patří Allianz Direkt, s.r.o., IČ 276 21 839, která patří do velké globální skupiny Allianz SE⁶⁵. Allianz Direkt nabízí rychlý, snadný a pohodlný internetový a telefonický prodej autopojištění, cestovní pojištění, pojištění majetku a penzijního připojištění.⁶⁶

Další aktivní společnosti se mi přes veškerý průzkum nepodařilo nalézt. Na internetových stránkách firem, které jsou zakladateli SE určených k prodeji, je k dispozici soupis již zapsaných firem. Hledala jsem taktéž v obchodním rejstříku, kde lze sice uvedené zapsané SE nalézt, ovšem většinou jsou na nich uváděni převážně stejní majitelé (zástupci reade - made společnosti). Z čehož nelze funkčnost firmy potvrdit. Jiný odkaz k uvedeným firmám (propagace jejich činnosti) jsem na internetu také nenalezla.

Z uvedeného usuzuji, že jsou sice firmy nabízeny ovšem s nevelkým úspěchem uvedení do aktivní činnosti těchto subjektů. Přílohou č. 3 této diplomové práce jsou tři výpisy z obchodního rejstříku, ze kterého je zřejmá již zmíněná provázanost osob.

5.3 Proč nezaložit evropskou obchodní společnost?

V rámci plnění svých pracovních povinností jsem měla možnost přijít do kontaktu se zástupci české společnosti ORERO a. s. s italskou účastí (viz Příloha č. 4 – Obchodní rejstřík firmy Orrero a. s.). V roce 1996 byla v srdci Moravy v blízkosti Olomouce, sídlící ve Třech Dvorech, založena sýrárna Orrero a. s. Podnik, věren starým tradicím ručního

---

⁶⁴ Dostupné [on line] na <http://www.svihla-advokat.eu/cz/uploaded/vyznam-evropske-spolecnosti-se.doc> [cit. 27. dubna 2010]

⁶⁵ Dostupné [on line] na <http://www.allianz.cz/o-spolecnosti/o-spolecnosti/> [cit. 27. dubna 2010]

⁶⁶ Dostupné [on line] na <http://www.allianzdirect.cz/pojisteni/online-pojisteni/o-allianz-direct.html> [cit. 27. dubna 2010]

zpracování, vznikl právě z obdivu pro starodávné umění výroby sýru a protože zdejší mléko je mimořádně kvalitní.⁶⁷ V průběhu dalšího vývoje podniku došlo k převodu majoritního podílu akcií na italského společníka pana Roberta Brazzale, který je spoludávatelem firmy Brazzale S. p. A.⁶⁸ na výrobu sýra v Itálii. V současnosti je výroba sýra provázána na tolik, že vyrobený sýr se převážně pro období zrání do výrobního závodu v Itálii a následně je distribuován do 52 zemí světa, tedy i zpět do ČR.

Měla jsem možnost se spojit jak se zástupcem české firmy ORRERO a.s. ve Třech Dvorech u Litovle s panem Ing. Augustinem Gecem, tak i s panem Robertem Brazzale, kterého jsem navštívila ve firmě na výrobu sýrů Brazzale S. p. A. ve Via Pasubio, Zane (Vicenza) v Itálii.

Na dotaz, zda jsou o možnosti založení evropské obchodní společnosti informováni a zdali o založení SE uvažovali, odpověděli následující. Oba, jak Ing. Augustin Gec tak i pan Roberto Brazzale, jsou o možnosti založení SE,⁶⁹ dostatečně informováni, ale z důvodů velice malých praktických zkušeností ostatních firem s tímto typem společnosti nepojali důvěru k tomuto druhu společnosti a představitelé z ČR mimo jiné nevidí v založení SE, která dnes funguje na základech českého práva, žádnou výhodu. Spíše u nich i pana Roberta Brazzale převládá negativní názor, totožný se stanoviskem uvedeným v závěru této DP.

6. Závěr

Při zpracování této diplomové práce, jsem dospěla k poznatku, že je mezi podnikateli malá informovanost o praktickém použití a dalších možnostech, které zakládání evropských obchodních společností také u nás skýtá. Domnívám se, že právě stručné a přehledné shrnutí této problematiky v diplomové práci by mohlo přispět ke zlepšení situace. V tom bych spatřovala význam této publikace pro společenskou praxi u nás.

Dle mého názoru je veřejnosti k dispozici malý počet zdrojů, který by mohl zvýšit informovanost. Důvodem zajisté bude poměrně krátká doba členství ČR v EU a tedy i krátká doba pro získávání nových praktických zkušeností v oblasti činnosti evropských obchodních společností.

Z výše uvedených zjištění i z ostatních poznatků založených na mnoha diskusích se zástupci podnikatelské sféry jsem se pokusila zformulovat u nás panující následující názor.

---

⁶⁷ Dostupné [on line] na <http://www.orrero.cz/RenderTable.aspx?TabRef=aboutus> [cit. 27. dubna 2010]

⁶⁸ Dostupné [on line] na <http://www.brazzale.com/index.htm> [cit. 27. dubna 2010]

⁶⁹ V tomto případě by se jednalo o sloučení fúzí

Založení evropské obchodní společnosti je poměrně nákladná záležitost a náklady se pohybují v rozmezí 100.000,-- Kč až 400.000,-- Kč. Z údajů na internetu je zřejmé, že řada firem nabízí zakládání evropských společností či prodej již hotových (založených) evropských společností a jejich zakládání propaguje jako vynikající obchodní krok protože mají z této činnosti značný profit. Na základě vlastního šetření mezi podnikateli, lze formulovat většinový názor, že důvody pro založení evropské obchodní společnosti je třeba dobře zvážit, protože panuje obecný názor, že je to drahé (jak založení, vznik, tak např. změna sídla z jednoho státu do druhého apod.) a ani právní univerzalita (a tím právní jistota např. akcionářů) není taková, jak by se mohlo na první pohled zdát.

Závěrem si zde dovolím znovu uvést, že status evropské společnosti se řídí jednak Nařízením Rady, dále Směrnicí Rady (ve věcech postavení zaměstnanců a jejich účast na řízení evropské společnosti) a dále národním právem státu, ve kterém má taková evropská společnost své sídlo. Jak bylo uvedeno v předchozích kapitolách, řada procesních záležitostí spojených např. se svoláváním, řízením a hlasováním na valné hromadě se řídí národní právní úpravou akciové společnosti.

Obecně je tedy právní úprava evropské společnosti považována za roztržštěnou a v zásadě tedy nepřehlednou. Lze říci, že úpravou evropské společnosti Evropská unie v principu nepřekročila svůj stín, když na jedné straně by bylo z hospodářských důvodů samozřejmě velice vhodné maximálně sjednocovat právní úpravy jednotlivých států (obchodní právo, právo obchodních společností, daňové právo apod.), avšak na druhé straně si státy EU pouze neradi nechávají do svých právních zájmů zasahovat. Pokud to připustí, je výsledkem fakticky složitější a realizačně dražší způsob řešení, než je klasická účast zahraničních firem v naší akciové společnosti nebo účast našich firem v zahraniční akciové společnosti. Snad jediným významným kladem je teoretická možnost změny sídla takové společnosti z jednoho státu do druhého bez nějakých značných právních problémů ve struktuře společnosti. Základní struktura společnosti je dána právní úpravou EU a při změně sídla by se tedy měla práva a povinnosti v této společnosti změnit jen minimálně. Na druhé straně změna sídla není proces krátký, ani levný, ani jednoduchý.

K těmto praktickým zkušenostem, získaným při diskusi s podnikateli, ještě shrnuji názory pro evropské společnosti pozitivní, které vyplývají z dostupné literatury k tomuto tématu.

V odborných publikacích se můžeme dočíst, že založení obchodní společnosti umožňuje provádět hospodářskou činnost v rámci celé EU za stejných podmínek. Důležitým aspektem je možnost měnit kontinuálně sídlo firmy dle potřeby v rámci celé unie bez nutnosti

ukončení činnosti firmy v jednom státě a založení v jiném státě firmy nové. Jsou tak odstraněny administrativní kroky a nevzniká ani žádná časová ztráta spojená s přesunem sídla (lhůty administrativních kroků). Podnikatelé mají možnost výběru země sídla, která jim nabízí jisté zvýhodnění ⁷⁰.

Nespornou výhodou je u SE a SCE možnost volby struktury řízení a správy (corporate governance) mezi variantou dualistickou a monistickou. Toto flexibilní řešení umožňuje společnostem, které jsou zvyklé pracovat např. v modelu řízení dualistickém si tuto formu zachovat a nemusí se podřizovat tradicím ve státech, kde se používá systém monistického řízení. Specifické výhody jsou charakterizovány v závěru popisu jednotlivých variant evropských obchodních společností samostatně.

Z osobních jednání s řadou podnikatelů a zde s konkrétně zmíněnými zástupci firmy ORERO a. s. nevyplývá jednoznačná shoda pozitivních závěrů v odborné literatuře a s názory představitelů podnikatelské sféry v ČR. Kladný přístup k zakládání SE je formulován v memorandu pana JUDr. Jiřího Švihly, ale i to je, dle posledního bodu memoranda, inspirováno převážně odbornou literaturou.

Nejaktuálnější novinkou v rámci podpory podnikání malých a středních firem by měla být Evropská soukromá společnost. Umožněním nadnárodní působnosti MSP by tak mohlo být dalším pozitivním krokem pro rozvoj podnikatelských aktivit v rámci EU.

Je velmi složité dojít ke konsenzu v obchodní politice při aktivním zapojení dnes 27 států EU . Situace je složitější také s ohledem na probíhající ekonomickou krizi.

---

⁷⁰ Např. výhodná výše DPH 10% na Kypru

7. Literatura a seznam ostatních pramenů

Prameny

BLANQUET, F.: Das Statut der Europäischen Aktiengesellschaft (Societa Europaea „SE“), Zeitschrift für Unternehmens – und Gesellschaftsrecht, 1/2002, str. 23,.

DĚDIČ, Jan a ČECH, Petr: Evropská akciová společnost. 1. vyd., Praha: Bova Polygon, 2006, 632 s. ISBN 80-7273-133-5

DĚDIČ, Jan a ČECH, Petr: Evropské právo společností; včetně úplného znění předpisů komunitárního práva. 1. vyd. Praha: Polygon 2004, 531 s. ISBN 80-7273-110-6.

DĚDIČ, Jan a ČECH, Petr: Obchodní právo po vstupu ČR do EU aneb co všechno se po 1. květnu 2004 v obchodním právu změnilo?, 2. doplněné a aktualizované vydání, Praha: Bova Polygon, květen 2005, 496 s. ISBN 80-7273-122-X.

DVOŘÁK, Tomáš. Evropské hospodářské zájmové sdružení. Praha:ASPI, a.s., 2006, 243 s. ISBN 80-7357-206-0.

HODÁL, Petr a ALEXANDER, Juraj: Evropské právo obchodních společností. Praha: Linde Praha, a.s., 2005, 267 s. ISBN 80-7201-520-6.

Literatura

JANKŮ, Martin: Evropská unie – právní systém evropských společenství. Praha: Computer Press, 2002, 163 s., ISBN 80-7226-806-6.

Ministerstvo spravedlnosti ČR. Právo obchodních společností a soutěžní právo v EU. Praha: 2006, 200 s.

Úřední věstník ES C 124 z 10. 10. 1970

Úřední věstník EU C 14/30, 15. 2. 1974

Úřední věstník EU C 103/4, 28. 4. 1978

Senátní tisk č. A 113/06

Bulletin ES, příloha 4/1975

Internetové prameny

Sbírka zákonů: Zákon č. 360/2004 Sb., o evropském hospodářském zájmovém sdružení (EZHS) a o změně zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o evropském hospodářském a zájmovém sdružení)

Dostupné z : <http://systemaspi.cz>. ASPI JU566 Statutární město Olomouc

Sbírka zákonů: Zákon č. 627/2004 Sb., o evropské společnosti , ve znění pozdějších předpisů (poslední aktualizace nabývá účinnosti dne 1. července 2010.)

Dostupné z: <http://systemaspi.cz>. ASPI JU566 Statutární město Olomouc

Sbírka zákonů: Zákon č. 307/2006 Sb., o evropské družstevní společnosti, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: <http://systemaspi.cz>. ASPI JU566 Statutární město Olomouc

Sbírka zákonů: Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Dostupné z: <http://systemaspi.cz>. ASPI JU566 Statutární město Olomouc

Stránky jednotlivých institucí a firem

Hospodářská komora ČR <http://eu.komora.cz>

Evropská komise <http://ec.europa.eu>

Chamr a partners s. r. o. <http://www.prodej-ready-made-spolecnosti.cz/kontakt.htm>

Eurospolečnosti a.s. <http://www.eurospolecnosti.cz>

JUDr. Švihla Jiří <http://www.svihla-advokat.eu>

Allianz SE <http://www.allianz.cz/o-spolecnosti/o-spolecnosti/>

Orrero s. r. o. <http://www.orrero.cz/RenderTable.aspx>

Brazzale S. p. A. <http://www.brazzale.com/index.html>

8. Seznam použitých zkratk

ČR	Česká republika
DP	Diplomová práce
EU	Evropská unie
ES	Evropské společenství
EHP	Evropský hospodářský prostor
EHZS	Evropské hospodářské zájmové sdružení
FL	Fürstentum Liechtenstein - Lichtenštejnsko
SE	Evropská akciová společnost
SCE	Evropská družstevní společnost
SPE	Evropská soukromá společnost
MSP	Malé a střední podnikání
Sml. o založení ES	Smlouva o založení Evropského společenství
nařízení o EHZS	Nařízení Rady ES č. 2137/1985 ze dne 25. července 1985, o evropském hospodářském zájmovém sdružení
nařízení o SE	Nařízení Rady ES č. 2157/2001 ze dne 8. října 2001, o statutu evropské společnosti
nařízení o SCE	Nařízení Rady ES č. 1435/2003 ze dne 22. července 2003, o statutu evropské družstevní společnosti
směrnice SE	Směrnice Rady 2001/86/ES ze dne 8. října 2001, kterou se doplňuje statut evropské společnosti s ohledem na zapojení zaměstnanců
směrnice SCE	Směrnice Rady 2003/72/ES ze dne 22. července 2003, kterou se doplňuje statut evropské družstevní společnosti s ohledem na zapojení zaměstnanců
zákon o evrop. sdružení	Zákon č. 360/2004 Sb., o evropském hospodářském zájmovém sdružení, ve znění pozdějších předpisů
zákon o evrop. spol.	Zákon č. 627/2004 Sb., o evropské společnosti, ve znění pozdějších předpisů
zákon o evrop. družstvu	Zákon č. 307/2006 Sb., o evropské družstevní společnosti, ve znění pozdějších předpisů
obchodní zákoník	Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

9. Přílohy - seznam

- Příloha č. 1 Statistika odpovědí na dotazník Evropská soukromá společnost
- Příloha č. 2 Memorandum JUDr. Jiřího Švihly - Význam evropské obchodní společnosti – SE pro české a zahraniční investory
- Příloha č. 3 Ukázky výpisu z obchodního rejstříku tří nově založených obchodních společností SE read-made firmou
- Příloha č. 4 Ukázka výpisu z obchodního rejstříku firmy ORRERO a.s., kde je patrná zahraniční spoluúčast

Příloha č. 1

Počet listů 10

Statistika odpovědí na dotazník Evropská soukromá společnost

Význam evropské společnosti – SE pro české a zahraniční investory
(JUDr. Jiří Švihla)

I.

Evropská společnost je vhodným nástrojem k úniku z jurisdikce, která přestala vyhovovat konkrétním podnikatelským záměrům, např. pro vysokou míru regulatorních požadavků a naopak nedostatečnou flexibilitu, které neúnosně prodražují podnikání a snižují konkurenceschopnost daného soutěžitele.

II.

Díky SE si lze vybrat výhodnou daňovou jurisdikci, daňovou oázu, která soutěžitelé, investorovi bude vyhovovat. Zápisem SE např. do Lichtenštejnského knížectví se pak takováto evropská společnost stane automaticky společností lichtenštejnskou.

III.

Výhoda SE v porovnání s většinou stávajících národních akciových úprav spočívá ve značné flexibilitě struktury řízení a správy (corporate governance). Díky nástroji evropské společnosti se tak nadnárodním skupinám přítomným ve více členských státech prostřednictvím dceřiných a.s. poprvé od vzniku evropského společenství nabízí možnost vytvářet ve všech členských státech relativně stejnou či obdobnou strukturu řízení. Transformují-li uvedené skupiny všechny či vybrané dceřiné společnosti na evropské společnosti, budou moci sjednotit řídicí mechanismy uvnitř skupiny po celé Evropě podle vzoru, který považují za optimální.

IV.

Nepochybný význam SE je též v úspoře v personální oblasti, pokud jde o obligatorní složení orgánů společnosti a s tím související vyšší efektivitu řízení i kontroly. Monistické evropské společnosti postačí personálně obsadit jediný útvar – správní radu, kombinující jak funkci exekutivy (představenstvo v dualistickém modelu), tak dozoru (dozorčí rada v dualistickém modelu). Podle zákona o SE přítom správní rada může být složena jen ze tří členů.

V.

Přednost lze ale hledat také v rovině mimoprávní. Díky nadnárodní zákonné úpravě se např. očekává, že evropská společnost bude v jednotlivých členských státech, ve kterých bude vyvíjet činnost, vnímána méně jako produkt konkrétního právního řádu a více jako útvar nadnárodní, evropský, kosmopolitní. Evropskému „image“ každé evropské společnosti bez ohledu na to, kde bude umístěno její sídlo, napomáhá skutečnost, že nařízení o SE předpokládá jediný firemní dodatek „SE“, který nebude překládán do národních jazyků.

VI.

Jedině v případě SE je možno po dobu její existence realizovat tzv. „country shopping“, což znamená, že již vzniklá SE může kdykoliv za existence jejího trvání přemístit své sídlo do libovolné členské země EU, či členské země EHP, aniž by došlo k jejímu zániku či ztrátě právní kontinuity. Neméně důležité je, že takováto SE díky několikerému přemístění sídla v podstatě „zmizí“ z očí všech třetích subjektů (např. státních), neboť v státě nového sídla vždy dostane jiné IČO a díky tomu, že neexistuje jednotný evropský obchodní rejstřík, pak nikdo v podstatě nezjistí, kde se SE nachází. Není nutno připomínat, že při několikerém přemístění sídla může dojít též ke změně obchodního jména (i několikerému).

Proč přemístit sídlo již vzniklé SE?

- podnikatelsky výhodnější prostředí v podobě lepších daňových podmínek
- vyšší kvalita pracovní síly, nižší mzdové náklady
- efektivnější podpora (finanční a jiná) ze strany domácích agentur
- vyšší anonymita vlastnictví
- progresivnější a kvalitnější právní systém

VII.

Při sepsání tohoto memoranda jsem významně čerpal (doslova citoval) z právní publikace Evropská akciová společnost, autoři Jan Dědič, Petr Čech, neboť s jejich právními názory se plně ztotožňuji.

Příloha č. 3

Počet listů 6

Ukázky výpisu z obchodního rejstříku tří nově založených obchodních společností SE read-made firmou

Ú p l n ý v ý p i s

z obchodního rejstříku, vedeného
Městským soudem v Praze
oddíl H, vložka 179

!!!UPOZORNĚNÍ!!!

Tento výpis má pouze **informativní** charakter.
Data pro jeho vytvoření byla získána z počítačové sítě INTERNET. V případě, že se domníváte, že obsahuje chyby, obraťte se prosím na rejstříkový soud.

Datum zápisu: 7.ledna 2010

Obchodní firma: Comosum trade SE
Zapsáno: 7.ledna 2010

Sídlo: Praha 2, Nové Město, Tyršova 1834/11, PSČ 120 00Zapsáno:
7.ledna 2010

Identifikační číslo: 290 19 796Zapsáno: 7.ledna 2010

Právní forma: Evropská společnost
Zapsáno: 7.ledna 2010

Předmět podnikání:
- Pronájem nemovitostí, bytů a nebytových prostor
Zapsáno: 7.ledna 2010

Statutární orgán - představenstvo:

člen představenstva: Martin Chamr, r.č. 781225/5121
Orlová, Lutyně, Kpt. Jaroše 757, PSČ 735 14
den vzniku funkce: 7.ledna 2010
den vzniku členství v představenstvu: 7.ledna 2010Zapsáno:
7.ledna 2010

Jménem společnosti jedná představenstvo. Za představenstvo jedná každý člen představenstva samostatně.
Zapsáno: 7.ledna 2010

Dozorčí rada:

člen dozorčí rady: Lucie Chamrová, r.č. 786231/5153
Kamenice, Řehořov 80, PSČ 588 24
den vzniku funkce: 7.ledna 2010
den vzniku členství v dozorčí radě: 7.ledna 2010Zapsáno:
7.ledna 2010

Jediný akcionář:
CHAMR Enterprise SE
Praha 2, Vinohrady, Bělehradská 381/126, PSČ 120 00
Identifikační číslo: 284 07 571Zapsáno: 7.ledna 2010

Akcie:
20 ks akcie na majitele v listinné podobě ve jmenovité hodnotě 158 760,- KčZapsáno:
7.ledna 2010

Jmenovitá hodnota akcie v EUR: 6000 EUR

Zapsáno: 7.ledna 2010

Základní kapitál:

3 175 200,- Kč

Základní kapitál v EUR: 120 000,- EUR

Splaceno: 100 % Zapsáno: 7.ledna 2010

Tento výpis je neprodejný a byl pořízen na Internetu (<http://www.justice.cz>).

Dne: 03.05.10 19:31:36

Údaje platné ke dni 03.05.2010, 6:00

Ú p l n ý v ý p i s

z obchodního rejstříku, vedeného
Krajským soudem v Brně
oddíl H, vložka 60

!!! U P O Z O R N Ě N Í !!!

Tento výpis má pouze **informativní** charakter.

Data pro jeho vytvoření byla získána z počítačové sítě INTERNET. V případě, že se domníváte, že obsahuje chyby, obraťte se prosím na rejstříkový soud.

Datum zápisu: 17.prosince 2009

Spisová značka: H 13
Zapsáno: 17.prosince 2009 Vymazáno: 30.dubna 2010
H 60
Zapsáno: 30.dubna 2010

Obchodní firma: KABALA ENTERPRISE SE
Zapsáno: 17.prosince 2009 Vymazáno: 22.dubna 2010
TRUSTWORLD GROUP SE
Zapsáno: 22.dubna 2010

Sídlo: Ostrava, Moravská Ostrava, Havlíčkovo nábřeží 2728/38, PSČ 702 00
Zapsáno: 17.prosince 2009 Vymazáno: 22.dubna 2010

Lysice, Potoky 121, PSČ 679 71 Zapsáno: 22.dubna 2010

Identifikační číslo: 286 09 352 Zapsáno: 17.prosince 2009

Právní forma: Evropská společnost
Zapsáno: 17.prosince 2009

Předmět činnosti:
- pronájem nemovitostí, bytů a nebytových prostor
Zapsáno: 17.prosince 2009- výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona
Zapsáno: 22.dubna 2010

Statutární orgán:

člen představenstva: Martin Chamr, r.č. 781225/5121
Orlová, Lutyně, Kpt. Jaroše 757, PSČ 735 14
den vzniku funkce: 17.prosince 2009
den zániku funkce: 1.dubna 2010
Zapsáno: 17.prosince 2009 Vymazáno: 22.dubna 2010

předseda představenstva: František Brodecký, r.č. 530519/229
Lysice, Pod Hvozdcem 519, PSČ 679 71
den vzniku funkce: 1.dubna 2010
den vzniku členství v představenstvu: 1.dubna 2010 Zapsáno: 22.dubna 2010

J e d n á n í :

Za představenstvo jedná každý člen představenstva samostatně.

Zapsáno: 17.prosince 2009

Dozorčí rada:

člen dozorčí rady:

Lucie Chamrová, r.č. 786231/5153
Kamenice, Řehořov 80, PSČ 588 24
den vzniku členství v dozorčí radě: 17.prosince 2009
den zániku členství: 1.dubna 2010
Zapsáno: 17.prosince 2009 Vymazáno: 22.dubna 2010

předseda dozorčí rady:

Věra Fraňková, r.č. 695328/3755
Brno, Královo Pole, Skácelova 1455/21, PSČ 612 00
den vzniku funkce: 1.dubna 2010
den vzniku členství v dozorčí radě: 1.dubna 2010
Zapsáno: 22.dubna 2010

člen dozorčí rady:

Zdeňka Brodecká, r.č. 585108/1038
Lysice, Pod Hvozdcem 519, PSČ 679 71
den vzniku členství v dozorčí radě: 1.dubna 2010
Zapsáno: 22.dubna 2010

Jediný akcionář:

CHAMR Enterprise SE
Praha 2, Vinohrady, Bělehradská 381/126, PSČ 120 00
Identifikační číslo: 284 07 571
Zapsáno: 17.prosince 2009 Vymazáno: 22.dubna 2010

Akcie:

20 ks akcie na majitele v listinné podobě ve jmenovité hodnotě 156 780,- Kč
Zapsáno: 17.prosince 2009
jmenovitá hodnota akcie v EUR : 6000 EUR
Zapsáno: 17.prosince 2009

Základní kapitál:

3 135 600,- Kč
Základní kapitál v EUR : 120 000,- EUR

Splaceno: 100 % Zapsáno: 17.prosince 2009

Tento výpis je neprodejný a byl pořízen na Internetu (<http://www.justice.cz>).

Dne: 03.05.10 19:33:31

Údaje platné ke dni 03.05.2010, 6:00

Úplný výpis

z obchodního rejstříku, vedeného
Městským soudem v Praze
oddíl H, vložka 180

!!!UPOZORNĚNÍ!!!

Tento výpis má pouze **informativní** charakter.
Data pro jeho vytvoření byla získána z počítačové sítě INTERNET. V případě, že se domníváte, že obsahuje chyby, obraťte se prosím na rejstříkový soud.

Datum zápisu: 7.ledna 2010

Obchodní firma: Bromelia trade SE
Zapsáno: 7.ledna 2010

Sídlo: Praha 2, Nové Město, Tyršova 1834/11, PSČ 120 00Zapsáno:
7.ledna 2010

Identifikační číslo: 290 21 146Zapsáno: 7.ledna 2010

Právní forma: Evropská společnost
Zapsáno: 7.ledna 2010

Předmět podnikání:
- pronájem nemovitostí, bytů a nebytových prostor
Zapsáno: 7.ledna 2010

Statutární orgán - představenstvo:

člen představenstva: Martin Chamr, r.č. 781225/5121
Orlová, Lutyně, Kpt. Jaroše 757, PSČ 735 14
den vzniku členství v představenstvu: 7.ledna 2010Zapsáno:
7.ledna 2010

Člen představenstva jedná jménem společnosti samostatně.
Zapsáno: 7.ledna 2010

Dozorčí rada:

člen dozorčí rady: Lucie Chamrová, r.č. 786231/5153
Kamenice, Řehořov 80, PSČ 588 24
den vzniku členství v dozorčí radě: 7.ledna 2010Zapsáno:
7.ledna 2010

Jediný akcionář:
CHAMR Enterprise SE
Praha 2, Vinohrady, Bělehradská 381/126, PSČ 120 00
Identifikační číslo: 284 07 571Zapsáno: 7.ledna 2010

Akcie:
20 ks akcie na majitele v listinné podobě ve jmenovité hodnotě 158 760,- KčZapsáno:
7.ledna 2010
jmenovitá hodnota akcie v EUR: 6000 EUR
Zapsáno: 7.ledna 2010

Základní kapitál:

3 175 200,- Kč

Základní kapitál v EUR: 120 000,- EUR

Splaceno: 100 % Zapsáno: 7.ledna 2010

Tento výpis je neprodejný a byl pořízen na Internetu (<http://www.justice.cz>).

Dne: 03.05.10 19:39:55

Údaje platné ke dni 03.05.2010, 6:00

Ukázka výpisu z obchodního rejstříku firmy **ORRERO a. s.**, ze kterého je patrná zahraniční spoluúčast

Ú p l n ý v ý p i s

z obchodního rejstříku, vedeného
Krajským soudem v Ostravě
oddíl B, vložka 2699

!!!UPOZORNĚNÍ!!!

Tento výpis má pouze **informativní** charakter.

Data pro jeho vytvoření byla získána z počítačové sítě INTERNET. V případě, že se domníváte, že obsahuje chyby, obraťte se prosím na rejstříkový soud.

Datum zápisu:	30.května 1995
Spisová značka:	B 2699 Zapsáno: 30.května 1995
Obchodní firma:	ORRERO a.s. Zapsáno: 30.července 2003
Sídlo:	Litovel, Tři Dvory 98, PSČ 784 01 Zapsáno: 26.ledna 2002
Identifikační číslo:	633 19 551 Zapsáno: 30.května 1995
Právní forma:	Akciová společnost Zapsáno: 30.května 1995
Předmět podnikání:	- koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej Zapsáno: 30.května 1995- výroba mléčných výrobků Zapsáno: 30.května 1995
Statutární orgán - představenstvo:	
předseda představenstva:	Ing. Augustin Gec , r.č. 430819/438 Hlušovice 82, okres Olomouc, PSČ 783 14 den vzniku funkce: 30.října 2007 den vzniku členství v představenstvu: 30.října 2007 Zapsáno: 27.prosince 2007
místopředseda představenstva:	Piercristiano Brazzale , dat. nar. 24.05.1965 Via Pasubio 13/A, Vicenza Italská republika den vzniku funkce: 26.června 2009 den vzniku členství v představenstvu: 30.října 2007 Zapsáno: 1.září 2009
člen představenstva:	Petr Dostál, r.č. 591101/1799 Praha, Hlubočepy, Kovářikova 1145/3, PSČ 150 00

den vzniku funkce: 30.října 2007
den vzniku členství v představenstvu: 30.října 2007
Zapsáno: 27.prosince 2007

člen představenstva: Ing. Petr Lakomý, r.č. 481128/405
Červenka, Komenského 321, okres Olomouc, PSČ 784 01
den vzniku funkce: 30.října 2007
den vzniku členství v představenstvu: 30.října 2007
Zapsáno: 27.prosince 2007

člen představenstva: Roberto Brazzale, dat. nar. 10.05.1962
Via Marezzane 19, Carre
Italská republika
den vzniku členství v představenstvu: 30.října 2007
Zapsáno: 10.srpna 2009

J e d n á n í :

Jménem společnosti jedná a podepisuje představenstvo, a to buď společně všichni členové představenstva nebo předseda představenstva nebo místopředseda představenstva. Podepisování za společnost se děje tak, že ke znění obchodní firmy připojí svůj podpis všichni členové představenstva nebo předseda představenstva nebo místopředseda představenstva.

Zapsáno: 30.července 2003

Dozorčí rada:

člen: Vladimír Truhlář, r.č. 471228/402
Olomouc, Nová Ulice, Bacherova 1252/17, PSČ 779 00
den vzniku členství v dozorčí radě: 27.června 2008
Zapsáno: 7.října 2008

člen: Mgr. David Orálek, r.č. 701028/2851
Bílina, Studentská 498/90
den vzniku členství v dozorčí radě: 27.června 2008
Zapsáno: 7.října 2008

člen: JUDr. Eva Cahová, r.č. 536224/242
Olomouc, Purkyňova 278/15
den vzniku členství v dozorčí radě: 27.června 2008
Zapsáno: 7.října 2008